

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Aktiiviset kansalaiset

Kolmen ikäryhmän kokemuksia kansalaistoiminnasta

Leena Koivusaari

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

5 / 2013

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Leena Koivusaari	Sivumäärä 42 ja 3 liitesivua
Työn nimi Aktiiviset kansalaiset, Kolmen ikäryhmän kokemuksia kansalaistoiminnasta	
Ohjaava(t) opettaja(t) Pauli Kurikka, Reijo Viitanen, Merja Kylmäkoski	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Yhteisöklubi Silta, Sirpa Nevasaari	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus eri ikäryhmien kokemuksista kansalaistoiminnassa. Siinä on hyödynnetty myös määrällisiä menetelmiä. Työni olen tehnyt yhteistyössä Yhteisöklubi Sillan kanssa. Yhteisöklubi Silta tekee laajaa kehittämistyötä kolmannella sektorilla Keski-Pohjanmaan alueella. Sen yhtenä tehtävänä on kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen.</p> <p>Opinnäytetyössä kerron kuuden aktiivisen kansalaistoimijan kokemukset. Työssä on käytetty aineistona myös vapaaehtoistoiminnan kyselyn tuloksia. Tutkimustehtävänä oli selvittää löytyykö ikäryhmittäin eroja, siitä miksi he toimivat kansalaistoiminnassa. Tuloksilla on tarkoitus kehittää yhteisöklubi Sillan toimintaa. Haastattelut ovat teemahaastatteluita, kysely monivalintakysely ja ne on analysoitu induktiivisesti.</p> <p>Opinnäytetyöni on mielestäni tärkeää, koska se sijoittuu ainoastaan Kokkolan seudulle. Näin se antaa kuvaa paikallisella tasolla toimivien ihmisten motiiveista ja haasteista kansalaistoiminnassa. Vuonna 2012 vietettiin EU:n teemavuotta otsakkeella Aktiivinen kansalaisuus ja sukupolvien välinen solidaarisuus, mikä kannusti ja motivoi minua työssäni.</p> <p>Työssäni korostuu kuinka tärkeäksi ihmiset kokevat vapaaehtoistyön, mutta myös pelko sen loppumisesta. Tätä voi hyödyntää siis kuka vain; niin yhdistyksessä vapaaehtoisesti toimiva, kuin myös työntekijänä oleva. Alueelliset jatkotutkimukset aiheesta ovat tärkeitä myös tulevaisuudessa.</p>	
Asiasanat Kansalaistoiminta, vapaaehtoistyö, ikäryhmät	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Leena Koivusaari	Number of Pages 42
Title Active Citizens, The difference between three age groups	
Supervisor(s) Pauli Kurikka, Reijo Viitanen, Merja Kylmäkoski	
Subscriber and/or Mentor Yhteisöklubi Silta, Sirpa Nevasaari	
Abstract <p>My thesis is qualitative research for experiences between different age groups in civic activities. In my thesis i also used quantitative methods. I did my thesis in collaboration with Yhteisöklubi Silta. Yhteisöklubi Silta does significant development work in third sector, they work in Finland Central Ostrobothnia. One of their development work is to develop civic activities and voluntary work.</p> <p>In my thesis I will tell the story of six people who take part in civic activities. Material that i used in my thesis is based on enquiry of voluntary work. The goal in my thesis was to find differences between age groups and reasons why they participate in civic activities. Results of the thesis are used in Yhteisöklubi Silta's development work. Interviews are semi-structured interviews and enquiry is multiple choice- enquiry. Responses are analysed in inductive way.</p> <p>The thesis is very important research because it's located only in Kokkola area. Research gives picture of what is going on locally and what are motivations or challenges in participating in civic activities. 2012 was the European Union's year for active ageing and solidarity between generations. That was considerable motivation to start to write this thesis.</p> <p>My work highlights how important people feel voluntary work, and also how they feel about losing it. Everyone can use this work; whether you are working in an association or participating in voluntary work. In the future it's very important to do more research in civic activities.</p>	
Keywords civic activities, voluntary work, age groups	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KANSALAISTOIMINTA JA IKÄRYHMÄT	6
2.1 Motivaatio ja oppiminen kansalaistoiminnassa	7
2.2 Kansalaistoiminnan haasteet	10
2.3 Sukupolvet, ikäpolvet, ikäryhmät	12
2.4 Kansalaistoiminnan tulevaisuus	13
2.5 Ikääntyvät kansalaistoiminnan mahdollisuus	15
3 YHTEISÖKLUBI SILTA, KANSALAISTEN KOHTAAMISPAIKKA	15
4 TUTKIMUSMENETELMÄ	17
4.1 Tutkimustehtävä	17
4.2 Haastattelut	18
4.3 Kysely	19
4.4 Analysointimenetelmä	19
5 MITÄS ME SITTEEN TEHTÄISIIN!	20
5.1 Toiminnan alkulähteillä	21
5.2 Kansalaisoppimassa	24
5.3 Ei työtä ilman tuskaa	26
5.4 Tulevaisuusorientoitunutta toimintaa	28
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISTYÖ	30
6.1 Johtopäätökset	30
6.2 Kehittämistyö tulosten perusteella	32
6.3 Tutkimuksen arviointi ja eettisyys	35
7 LOPPUSANAT	36
LÄHTEET	38
LIITTEET	40

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on sukellus kansalaistoimijoiden maailmaan. Ajatus ja innostus työhöni sai kipinän, kun vuonna 2012 vietettiin EU:ssa Aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden vuotta. Työni toteutettiin yhteistyössä Kokkolassa sijaitsevan Yhteisöklubi Sillan kanssa. Yhteisöklubi Silta tekee tärkeää työtä kansalaistoiminnan kentällä sitä kehittäen. Se toimii Keski-Pohjanmaan alueen yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan keskuksena keräten tietoa yhdistystoiminnasta ja vapaaehtoistehtävistä jakaen niitä eteenpäin. Yhteisöklubi Silta on myös muita tärkeitä tehtäviä. Se toimii kansalaisten olohuoneena ja tarjoaa kaikille avoimen kohtaamispaikan. Yhteisöklubi Sillalla on paljon toimintaa mm. erilaisia kahviloita ja kerhoja, myös ne toimivat vapaaehtoisvoimin. Sen tehtävä on toimia yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan alueellisena edunvalvojana sekä kasvattaa niiden näkyvyyttä Keski-Pohjanmaan alueella. Yhteisöklubi Sillan taustaorganisaationa toimii Kosti ry, joka valvoo yhdistysten, osuuskuntien ja säätiöiden taloudelliseen toimintaan liittyviä yleisiä ja yhteisiä etuja, edistää jäsenten välistä yhteistoimintaa ja parantaa jäsenyhteisöjen yleisiä toimintaedellytyksiä Keski-Pohjanmaan alueella.

Minua on kiinnostanut jo kauan vapaaehtoistoiminta ja motiivit toimia vapaaehtoisena. Opiskeluiden ja erityisesti harjoitteluiden aikana on noussut useasti esiin aihe miten ja mistä nuoria saataisiin mukaan kansalaistoimintaan. Joten halusin myös itse lähteä tutustumaan eri ikäisten motiiveihin ja ajatuksiin toiminnasta. Myös ajatus siitä, kokevatko aktiivisesti vapaaehtoisina toimivat ihmiset, että toimintaa tulisi kehittää, mietitytti minua. Yhteisöklubi Silta oli minulle jo entuudestaan tuttu paikka ja olen tehnyt sinne myös Järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan suuntautumisopintoihin liittyvän kehittämisprojektin.

Opinnäytetyössäni olen haastatellut kuutta aktiivista ja eri ikäistä kansalais- ja vapaaehtoistoimijaa. Tämä työ kertoo heidän ajatukset ja kokemukset kansalaistoiminnan haasteista motiiveihin toimia vapaaehtoisena. Esittelen opinnäytetyössäni myös kyselyn vapaaehtoistoiminnasta ja sen perusteella nousseita painopisteitä. Opinnäytetyön on tarkoitus auttaa Yhteisöklubi Siltaa kehittämään toimintaansa tulosten perusteella. Kehittämistyössä halutaan saada toimintaa yli ikäryhmä rajojen, joten työn

tuomat asiat ovat tärkeitä siinä suhteessa. Yhdistyksille ja yhteisöille tiedonvälittäminen opinnäytetyön perusteella on tärkeää ja tiedonvälittäminen uusien ihmisten osallistamisesta mukaan toimintaan on yksi iso kehittämistehtävä. Aiheesta ei ole mielestäni alueellisesti ole riittävästi tietoa.

2 KANSALAISTOIMINTA JA IKÄRYHMÄT

Tässä osiossa käsittelen kansalaistoimintaa ja motivaatiota osallistua toimintaan sekä haasteita ja kansalaistoiminnan tulevaisuutta. Käyn läpi ikäryhmäeroja toiminnassa ja miten olen päätenyt käsitteeseen. Kansalaistoiminta voidaan määritellä hieman eri tavalla kirjoittajasta riippuen. Itse olen tehnyt opinnäytetyöni sillä perusteella, että kansalaistoiminta on aktiivista ja vapaaehtoista toimintaa jonkun yhteisön, yhdistyksen tai muun asian hyväksi. Aaro Harju (2005, 10) määrittelee kansalaistoimintaa toiminnaksi, jossa ihminen itse on aktiivinen ja omalla toiminnallaan toimii ulospäin yhteiseksi hyväksi. Harjun määritelmä on ehkä hieman karkeasti määritelty ja hän jatkaa asiasta tarkemmin. Kansalaistoimijana oleminen tarkoittaa konkreettista työpästä ja mukana olemista toiminnassa; toimintaa voi kuitenkin tukea myös henkisesti läsnäololla tai taloudellisesti. (Harju 2005, 10.) Harjun käsitys kansalaistoiminnasta on kuitenkin rajallinen sen siihen; jos ihminen ei toimi aktiivisesti ja konkreettisesti se ei ole kansalaistoimintaa vaan toiminnan tukemista.

Käytän opinnäytetyössäni myös muita kansalaistoimintaa liittyviä käsitteitä. Esimerkiksi vapaaehtoistoiminta voi tuntua helpommalta ymmärtää; monet yhdistykset ja järjestöt puhuvat enemmän vapaaehtoistoiminnasta tai -työstä. On myös tärkeä muistaa, että vaikka suuri osa vapaaehtoistoiminnasta tehdään yhdistyksissä ja järjestöissä (Harju 2005, 12.) voi toimintaan osallistua myös muilla tavoin. Useissa seurakunnissa, vanhusten palvelukodeissa ja muissa keskuksissa on paljon omia vapaaehtoistoimijoita ja eri tavalla tehtyä vapaaehtoistoimintaa mikä on aivan yhtä tärkeää kansalaistoimintaa. Tällainen toiminta voi olla esimerkiksi talkootyötä tai naapurin mummon auttamista kauppareissuilla.

Opinnäytetyötäni lähellä on myös aktiivinen kansalaisuus, mikä käsitteenä on kuitenkin paljon laajempi kuin kansalaistoiminta. Aktiivinen kansalaisuus voi olla ehdokkaaksi asettumista ja äänestämistä vaaleissa, luottamustehtävien hoitamista, asioiden ajamista ja toimintaa yhdistyksissä. Aktiivinen kansalaisuus on ennen kaikkea osallistumista ja vaikuttamista asioihin. (Harju 2004, 20.) Aktiivinen kansalaisuus on myös toimintaa yksin asioihin vaikuttaen. Käsitteitä on monia ja välillä ne voivat mennä ristiin ja päällekkäin toisten kanssa, mitä en kuitenkaan näe sitä huonona asiana. Kuitenkin monilla aktiiveilla on sama toive, että pystyttäisiin vaikuttamaan asioihin ja saataisiin lisää aktiivisia toimijoita mukaan. Yksi suuri syy paneutua tähän asiaan on tuoda tietoutta paikallisella tasolla esille. Tiedonvälittäminen ja kansalaistoiminnan kehittäminen on myös tärkeä osa Yhteisöklubi Sillan toimintaa. Sen tarkoitus on vaikuttaa asioihin ja tuoda kansalaisten ääntä kuuluviin.

2.1 Motivaatio ja oppiminen kansalaistoiminnassa

Yhteisöklubi Silta joutuu työssään paljon miettimään asioita, kuten mikä saa ihmiset mukaan toimintaan. Yhdistystoimijoiden tukeminen on tärkeässä osassa heidän työtään. Kansalaistoimissa on tärkeää, että tekijä itse on motivoitunut siihen mitä tekee. Vapaaehtoistoimintaan voi olla myös vaikea lähteä ilman motivaatiota tai jos ei tunne asiaa tärkeäksi. Toiminnan tulee nojautua ihmisen intoon ja haluun toimia. Ilman sitä halua ei kansalaisten aktiivisuutta yhteisten asioiden hyväksi ole olemassa (Harju 2005, 39; Hakkarainen & Syrjänen 2004, 22.) Usein syitä lähteä toimintaan on lukuisia ja jokaisen motivaatio voi olla hyvinkin erilainen. Syitä voi olla esimerkiksi halu auttaa muita, oppia uusia asioita, saada uusia ystäviä tai ihan vain vastapainoa omalle työlle. Ihminen haluaa osallistua toimintaan ja olla mukana, myös uusien kokemusten saaminen voi tuoda uusia asioita ihmisten elämään (Harju 2005, 40). Motivaation löytyessä ovat ihmiset sitoutuneita ja tyytyväisiä toimintaan (Karrelainen, Halonen, Tennilä 2010, 35). On siis tärkeää löytää jokaiselle ihmiselle sellainen tehtävä jossa hän voi tulla omilla taidoillaan ja motiiveillaan mukaan. Yhteisöklubi Sillan työntekijät painottavat, että työssä on tärkeä muistaa antaa kiitosta tekijöille. Jo kiitos voi antaa ihmiselle jo syyn jatkaa toiminnassa mukana. Se, että tietää tekevänsä hyvää

ja arvokasta työtä ja joku sitä myös arvostaa. Ihmisten motivoiminen toiminnassa on arvokastaito.

Auttamishalu on melko yleinen motiivi osallistua kansalaistoimintaan. Hakkarainen ja Syrjänen kirjassaan (2004, 22) painottavat, että auttamishalu perustuu useasti ihmisen omaan arvomaailmaan ja se on tapa toteuttaa omia arvoja. Auttamishalu ja itsensä tunteminen tarpeelliseksi korostuu myös tutkittaessa vapaaehtoistyön motiiveja. Esimerkiksi monta vuotta tukihenkilönä toimineella henkilöllä korostuu toiminnassaan epäitsekkyys ja altruismi eli auttamishalu. Halu auttaa toista on kasvanut ja nähdään oman työn arvo ja merkitys tuettavalle. (Lahtinen 2003,18.) Myös alan vaihtamista harkitsevat pääsevät vapaaehtoistoiminnan kautta kokeilemaan auttamistyötä ja usein työstä saa todistuksen, josta voi olla tulevaisuudessa hyötyä (Mykkänen-Hänninen 2007, 23). Auttamishalulle on monia syitä. Syyt voivat olla lähtöisin itsestä tai halusta puuttua johonkin epäkohtaan. Altruismiin eli auttamishaluun voi vaikuttaa suuresti myös kasvatusta, vaikka ihmisillä on geneettisesti perittyjä piirteitä on altruismi kuitenkin sosiaalisen kehityksen tulosta (Pessi & Saari 2008, 150). Auttamishaluun voi vaikuttaa paljon kasvatuksessa ja jos malli auttamiseen puuttuu voi olla vaikea lähteä auttamaan.

Kansalaistoiminta on sosiaalista toimintaa ja sitä tehdään yhdessä toisten ihmisten kanssa. Monet ihmiset lähtevät toimintaan mukaan, koska haluavat tutustua uusiin ihmisiin. Kannustimena toimii yhteinen kiinnostus asioihin mikä lisää myös yhteenkuuluvuuden tunnetta ja yhteisöllisyyttä toimijoiden kesken (Harju 2005, Mykkänen-Hänninen 2007). Toiminnasta ihminen saa sisältöä elämäänsä ja siinä kaikkoaa yksinäisyyden tunne (Harju 2005, 40). Toiminnan ollessa sosiaalista kanssakäymistä kehittää se ihmisen vuorovaikutustaitoja ja sosiaalisia taitoja. Ihmisen halu osallistua, saada uusia kokemuksia, omassa elämässä kohdatut kriisit ja niistä selviämiset voivat motivoida ihmistä aloittamaan vapaaehtoistoiminnan (Mykkänen-Hänninen 2007, 23). Motivaation lähteitä on siis monia. Tärkeintä kuitenkin on se, että jokaisella ihmisellä on oma motivaationsa toimia.

Tärkeää kansalaistoiminnassa on se, että jokainen ihminen saa tulla ja toimia omien taitojensa mukaan ja jokaista toimijaa arvostetaan juuri sellaisena kuin on (Harju 2005, 41). Ilman arvostusta ja kiitosta voi ihminen tuntea olonsa epä mukavaksi ja

lopettaa toiminnan. Vapaaehtoisessa työssä on tärkeä muistaa palkita vapaaehtoisia; erityisesti pienillä asioilla voi olla suuri merkitys vapaaehtoiselle. Yhteisöklubi Silta tekee työtä sen eteen, että vapaaehtoisia arvostettaisiin enemmän. He ovat mukana organisoimassa ja järjestämässä syksyisin pidettävää vapaaehtoistoimijoiden virkistysiltaa, joka on yksi tapa antaa kiitosta tärkeästä työstä.

Kansalaistoiminnassa opitaan paljon eri asioita ja usein se voi tapahtua tiedostamatta sitä. Oppimista tapahtuu paljon ihmisten elämässä ja oppiminen voidaan jakaa neljään osa-alueeseen:

1. Formaali oppiminen
2. Nonformaali oppiminen
3. Informaali oppiminen
4. Kansalaisoppiminen

(Harju 2005, 50-55.)

Kansalaistoiminta kuuluu oppiympäristönä nonformaalin ja informaalin oppimisen ympärillä tapahtuvaksi oppimiseksi. Nonformaali eli epävirallinen oppiminen tarkoittaa koulutusjärjestelmän ulkopuolella tapahtuvaa epämuodollista tai ei tutkintotavoitteellista oppimista. Epämuodolliselle kasvatukselle tyypillistä on vapaaehtoisuus ja omaehtoisuus. Informaalia oppimista eli arkioppimista tapahtuu monesti sattumanvaraisesti ja se voi myös olla tahatonta. Arkioppiminen voi kuitenkin olla tarkoituksen mukaista ja se syntyy ikään kuin sivutuotteena päivittäisissä asioissa kuten työssä, kotona tai vapaa-ajalla. Formaali oppiminen eli muodollinen oppiminen on tavoitteellista ja instituutionaalista ja yleensä tutkintoon johtavaa koulutusta. Formaalista oppimisesta saa yleensä todistuksen. (Harju 2005,50-55.) Kansalaistoiminnassa opituista asioista voidaan puhua termillä kansalaisoppiminen. Taidot, jotka kansalaistoiminnassa kehittyvät, ovat usein taitoja joita arvostetaan myös työelämässä. Kansalaistoiminnassa opittuja taitoja pääsee harvemmin formaalin oppimisen kautta harjoittamaan (Harju 2005, 56).

Persoonallisuuden monipuolinen kehittäminen, elämänhallinta, oman osaamisen markkinoiminen, sosiaaliset taidot ja motivoituminen ovat asioita, joita pystytään luontevasti kehittämään kansalaistoiminnan kentällä (Harju 2005, 56, Ropo & Eriks-

son 2001, 51). Kansalaistoiminnan kautta opitaan paljon vaikei sitä ole arvostettu aikaisemmin niin paljon kuin nyt. Tärkeyttä on tuotu esiin monilla eritavoilla, esimerkiksi vapaaehtoistoiminnan vuodet vuonna 2001 ja 2011 antoivat vapaaehtoistoiminnalle suurta näkyvyyttä ympäri vuoden. Yhteisöklubi Sillalla pohditaan kansalaisopimista ja arvostetaan niitä taitoja. Tärkeä on löytää keinoja miten oppimista ja hyviä käytänteitä voitaisiin välittää avoimesti eteenpäin.

2.2 Kansalaistoiminnan haasteet

Haasteita kansalaistoiminnassa on paljon, mutta yksi suurimmista haasteista on mistä saadaan uusia vapaaehtoisia mukaan. Toinen haaste on raha, sillä toiminta vaatii jonkinlaiset tilat ja muuta materiaalia. Nämä ovat myös asioita mihin Yhteisöklubi Sillalla törmätään ja niihin kaivataan myös vastauksia. Suomessa kansalaistoiminnan rahoituspohja on aikaisemmin ollut vakaalla pohjalla. Se on kuitenkin muuttunut; avustukset eivät ole nousseet samaa rataa kuin kustannukset. Myös projektien tuoma pätkämäisyys on tuonut haasteita, koska projektit alkavat ja loppuvat, joten toiminnan jatkuvuus ei välttämättä ole taattu. (Harju 2005, 152.) Yhteisöillä, yhdistyksillä tai vastaavilla organisaatioilla ei välttämättä ole resursseja panostaa varainkeruuseen ja rahoituksen hakeminen on vuosivuodelta muuttunut vaativampaan suuntaan.

Suurena haasteena nähdään myös yhteisöllisyyden muuttuminen yksilölliseen suuntaan, jolloin kansalaistoiminnan arvot eivät tavoita kaikkia. Toiminnan tulisi siis vastata yksilöllisten ihmisten toiveisiin ja tarpeisiin (Ihalainen 2012, Harju 2005, 158). Perinteinen osallistuminen kansalaistoimintaan ei enää houkuttele, ihmiset eivät enää halua istua kokouksissa tai työryhmissä. Ne eivät herätä enää ihmisten kiinnostusta. Ihmiset kokevat, että työn pitää olla arvokasta ja siihen voi sitoutua hyvin intensiivisesti, mutta siitä täytyy myös olla mahdollisuus lähteä, kun itse haluaa. (Ilvonen 2005, 11.) Tämä voi olla haastavaa, koska tällöin työn jatkuvuus voi olla katkonaista, jos toimijat eivät ole sitoutuneita kuin hetkeksi. Se kuitenkin pistää tarkastelemaan toiminnan muotoja ja antaa mahdollisuuden kehittää uudenlaista osallistumista.

Paljon puhutaan nuorten osallistumattomuudesta kansalaistoimintaan, mutta osaselyksenä ovat suuret ikäluokat. Väestön ikääntyminen tulee muuttamaan kansalais-

toimintaa ja se tulee vähentämään lasten ja nuorten järjestöjen suhteellista painoarvoa, mikä puolestaan kasvattaa vastaavasti eläkeläisjärjestöjen volyymia ja yhteiskunnallista merkittävyyttä. Tulevaisuudessa kansalaistoimijoina tulevat olemaan keski-ikäiset ja virkeät seniorit (Harju 2005, 145). Huomioon täytyy ottaa se seikka, että ihmisten elinikä on noussut viimeisten viidenkymmenen vuoden aikana enemmän kuin edeltävän viidentuhannen vuoden aikana. Esimerkiksi ennen teollista vallankumousta vain muutama prosentti eli yli 65-vuotiaiksi; tänä päivänä heitä on runsas 14% ja parinkymmenen vuoden kuluttua jo runsas neljännes. (Levonen 2001, 21.)

Eri-ikäisten ihmisten välinen vuorovaikutus on tärkeää. Kansalaistoiminnan konkareiden tulisi huomioida myös nuorten tavat toimia kansalaistoiminnan kentällä. Molempipuolinen arvostus on tärkeässä roolissa tulevaisuudessa ja nykypäivänä. Vapaaehtoisia rekrytoitaessa on otettava jokainen ikäryhmä huomioon. Vapaaehtoistoimintaa tutkittaessa Yeung listaa neljä asiaa, mitkä tulisi ottaa huomioon toimintaa kehittäessä ja uusia toimijoita rekrytoitaessa:

1. Toiminnan ulkopuolelle jäämistä perustellaan useimmiten ajan puutteella
2. Myös terveydelliset syyt vaikuttavat osallistumattomuuteen
3. Toisinaan osallistumattomuudelle ei ole mitään syytä
4. Useat suomalaiset kokevat, että kynnyks osallistua madaltuisi, jos heitä pyydetäisiin mukaan toimintaan.

(Yeung 2001, 48.)

Syyt, joita Yeung listasi ovat positiivisia ja antaa suuria mahdollisuuksia kehittää toimintaa. Se antaa mielestäni hyvää tietoa osallistumisinnokkuudesta vapaaehtoistoimintaan. Kuitenkin pienillä paikkakunnilla ja kaupungeissa olisi tärkeää korostaa henkilökohtaista viestintää uusia toimijoita rekrytoitaessa. Erityisesti Yeungin tutkimuksessa nousi nuorimman ikäluokan 15-24-vuotiaiden kohdalla hyvin kiinnostavia tuloksia esille. Erimerkiksi kun kaikista suomalaisista lähes 40% ei edes pyydetäessä olisi lähtenyt mukaan toimintaan, niin sama luku nuorilla oli vain 25% eli kokonaisuudessaan asenteet vapaaehtoistoimintaa kohtaan olivat nuorison keskuudessa olivat vahvoja. Nuoret myös osallistuivat keksimäärin 2 tuntia enemmän toimintaan viikossa kuin muut. (Yeung 2001, 56.) Tulokset ovat nuorten kohdalla positiivisia eli he ovat innokkaita osallistumaan ja mielellään lähtevät jos pyydetään. Sen sijaan

suuret ikäluokat ovat haaste myös kansalaistoiminnassa. Rekrytointiprosessissa tulee ottaa huomioon virkeät seniorit, koska sieltä varmasti löytyy potentiaalisia toimijoita. Yhteisöklubi Silta on houkutellut ihmisiä eri teemakahviloiden kautta Yhteisöklubille, niin monet ovat innostuneet toiminnoista ja alkaneet vetää erilaisia ryhmiä. Kaikenlaiset ihmiset ovat tervetulleita mukaan toimintaan.

2.3 Sukupolvet, ikäpolvet, ikäryhmät

Sukupolvi määritelmänä on hyvin tutkijakohtaista ja yksi tunnetuimmista sukupolvi-käsitteen luojista on Karl Mannheim. Sukupolvi on mielestäni käsitteenä hieman epälooginen. Vaikka Sukupolvi voidaan luokitella myös sukulaissuhteen perusteella ja esimerkiksi kuulee monesti puhuttavan, että meidän suku on jo neljässä polvessa "tehnyt sitä" tai "asunut täällä". (Virtanen 2001, 19.) Martti Virtanen (2001) käyttää Mannheimin käsitettä pohjana työlleen ja kertoo sitä. Mannheim loi täysin uudenlaisen käsitteen: sukupolvista voidaan puhua siis silloin, kun samanikäiset ihmiset jakavat jonkin yhteisen ja merkittävän kokemuksen. Tällöin voidaan puhua yhteiskunnan sukupolvista. Sukupolvien välisiä eroja on kuitenkin tutkittu harmillisen vähän. Enemmän tutkimuksia löytyy jonkun tietyn sukupolven tutkimisesta; esimerkiksi 90-luvun laman aikana eläneitä nuoria tai suurten ikäluokkien sukupolvia on tutkittu omana tutkimuksena ilman vuorovaikutusta muihin sukupolviin. (Marin 2001, 40-44.)

Sukupolvikäsitteen moninaisuuden vuoksi päädyin pohtimaan muita vaihtoehtoja. Yksi niistä oli ikäpolvet, joka ei nimensä perusteella aiheuta yhtä paljon ristiriitoja kuin sukupolvikäsite. Kuitenkin halusin koko "polvi" -käsitteestä eroon, joten päädyin käyttämään termiä ikäryhmät. Ikäryhmillä tarkoitan opinnäytetyössäni eri ikäisiä ihmisiä, jotka olen luokitellut iän perusteella omaan ryhmään. Ryhmäjaot olen tehnyt seuraavalla tavalla: Nuoret 15-29-vuotiaat, Keski-ikäiset 30-59-vuotiaat ja Seniorit 60-100.

Anne Birgitta Yeung (2001) on tehnyt koko valtakunnan kattavan tutkimuksen suomalaisten asennoitumista ja osallistumista vapaaehtoistoimintaan. Tutkimuksessa päästään vertailemaan nuorten 15-24-vuotiaiden ja yli 50-vuotiaiden eroavaisuuksia ajatuksista ja toimimisesta vapaaehtoisena. Huomattavaa on kuitenkin, että nuorten

ja vanhempien asenteissa vapaaehtoistoimintaa kohtaan on paljon yhteistä. Se, että nuoret ja vanhemmat käyttävät eniten aikaa vapaaehtoisena toimimiseen. Nuoret ja vanhat ovat myös innokkaimpia lähtemään mukaan vapaaehtoistoimintaan. Jere Rajaniemen (2009) teettämässä kyselyssä pääkaupunkiseudun järjestöjen yli 60-vuotta täyttäneille jäsenille oli mielenkiintoisia tuloksia. Ikäihmisten osallistumisen syiksi suurin osa vastaajista kertoi halun parantaa tai ylläpitää omaa toimintakykyä. Tärkeä huomio oli se, että kysyttäessä minkä ikäisten kanssa haluaa toimia niin 56% vastaajista halusi toimia eri-ikäisten kanssa ja 20% vastaajista ei iällä ollut mitään merkitystä. Kansalaistoiminta koetaan sukupolvien kohtaamispaikkana eikä osallistujien iällä ole merkitystä. Nuorilla ja iäkkäillä voi kuitenkin arvomaailma ja käsitys elämästä erota suuresti, mikä voi olla syy miksi nuoret ja iäkkäät toimijat eivät toimi samojen asioiden ympärillä. Monet nuoret haluavat vaikuttaa maailmanlaajuisiin kuten ekologisiin asioihin. Myös nuorten sukupuolinen tasa-arvo on lisääntynyt keskenään. (Helve 2005, 208-210.)

Vuonna 2011 tehtiin nuorisobarometri (ikä 15-29), jossa oli vuoden 2001 Yeungin tutkimusta mukaileva osio vapaaehtoistyöstä. Siinä tutkittiin nuorten motivaatiota, mielikuvia ja sitä miksi ei ole osallistuttu vapaaehtoistyöhön. Enemmistön mielikuva tutkimukseen osallistuneista nuorista oli, että vapaaehtoistyö on antamista ja auttamista. Toiminnassa nuorille oli tärkeää ystävät ja yhdessä tekeminen. Tärkeää nuorille oli myös toiminnassa joustavuus ja omaehtoisuus, mutta myös, että vapaaehtoisuus on se ”omajuttu”. (Nuorisobarometri 2012, 168-170.) Yhteisöklubin Sillan tehtävänä on kehittää nuorille toimintaa ja saada nuoria mukaan. Jotta nuoret löytävät Yhteisöklubin, voi joutua tekemään radikaaleja tekoja ja paljon työtä. Yhteisöllisyyden ja yhteiskunnan muuttuminen tuovat omat haasteensa sen suhteen.

2.4 Kansalaistoiminnan tulevaisuus

Kansalaistoiminnan tulevaisuus on suuressa murroksessa ja siitä kertoo paljon se, että suuret liitot ovat yhdistyneet yhdeksi toimijoiksi. Erimerkiksi vuonna 2012 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry ja Terveiden edistämisen keskus ry yhdistyivät ja heistä tuli SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry (Soste ry, 2013). Tämän tyyliset yhdistymiset ovat osaksi rahoit-

tajien painostuksesta tapahtuneita. Kansalaistoiminnalla on tulevaisuudessaan edessä paljon tekemistä ja haasteiden tuoma painostus on osa kansalaistoiminnan tulevaisuutta. Uskoisin yhden suuren muutoksen tulevaisuudessa näkyvän järjestäytymättömän kansalaistoiminnan toimijoissa. Ihmiset haluavat toimia, eivätkä välttämättä jaksa tai halua käydä kokouksissa ja suunnittelemassa kuinka asioissa edetään. Näitä asioita ollaan pohdittu myös Yhteisöklubilla.

Tulevaisuudessa tärkeä elementti on yhteistyö ja sen laajentaminen. On paljon toimijoita, jotka tekevät työtä samojen asioiden hyväksi. Tätä kehittämistä Yhteisöklubi Silta tekee. Se vie viestiä Kokkolan kaupungille siitä, mikä on kansalaisten mielipide asioista ja mitä yhdistystoimijat toivovat kunnalta. On siis tärkeää, että toimijat löytäisivätkin toisensa eivätkä kokisi olevansa kilpailijoita keskenään. Yhteistyö julkisen sektorin kanssa on tärkeää, mutta kansalaistoimijoiden on pidettävä huolta, että muutosvoima, kriittinen näkökanta ja ruohojuuritason rikkaus säilyy heidän toiminnassaan. (Nylund & Yeung 2005, 31.) Huomaamatta toiminnalle voi käydä niin, että julkinen sektori sanelee säännöt, koska heillä on siihen varaa. Kansalaistoiminnan tulee tulevaisuudessa perustua matalan kynnyksen toimintaan; periaatteella, että voit vain kävellä sisään ja kertoa olevasi halukas toimimaan. Yhdistyksissä ja järjestöissä tulee ottaa huomioon myös jäsenten ja osallistujien ajatukset. Toiminnan tulee olla osallistujalähtöistä. (Harju 2005, 171.)

Kansalaistoiminnassa tulee tulevaisuudessa korostumaan sosiaalisen median käyttö ja tavoitteiden saavuttamisessa halutaan käyttää tapoja, jotka herättävät tiedotusvälineiden kiinnostuksen. Tämän kaltaisia yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tähtääviä järjestöjä on perustettu Suomeen 1980-luvun jälkeen. Esimerkiksi Greenpeace ja Maan ystävät hyödyntävät näkyviä toimintatapoja ja toiminta on löyhästi organisoitua. (Kuvaja 2007, 119, Helve 2005, 208.) Uskon, että pienten yhdistyksien toiminta tulevaisuudessa tulee olemaan hyvin vapaamuotoista ja jos toimijoita halutaan saada mukaan toimintaa on osattava uudistaa. Monien yhdistyksien erityinen haaste on kuinka saadaan nuoria mukaan toimintaan. On tärkeää osata antaa nuorille tekemistä, mitä he haluavat tehdä eikä nähdä heitä ainoastaan ole tekemisen kohteena. Näkyminen sosiaalisessa mediassa antaa nuorille mahdollisuuden löytää toiminnan. Joku onkin sanonut: ”Jos sitä ei löydy netistä, sitä ei ole olemassa” (Kuvaja 2007, 121). Suurimmat haasteet kansalaistoiminnassa tulevaisuudessa tuntuu olevan toimi-

joiden jämähtäminen samoihin toimintamalleihin, jolloin ei välttämättä osata uudistaa toimintaa. Tärkeää toiminnassa tulevaisuudessa on ottaa huomioon ikääntyvien ottaminen mukaan toimintaan. Yhteisöklubilla onkin huomattu, että senioreille oleville on ollut tärkeää järjestää matalankynnyksen toimintaa. Parhaimpina päivinä Yhteisöklubin seniorikahvilassa on käynyt istumassa ja juomassa kahvia sata henkilöä. Näin ollaan saatu ihmiset paikalle ja sitä kautta monet innostuneet eritoiminnoista ja niiden vetämisestä.

2.5 Ikääntyvät kansalaistoiminnan mahdollisuus

Ikääntyvät ovat oiva joukko osallistumaan kansalaistoimintaa, kunhan vain osataan ottaa heidät huomioon. Ikääntyneiltä ihmisiltä löytyy paljon tietoa, taitoa ja elämäkokemusta, josta on hyötyä myös kansalaistoiminnassa. Vapaaehtoistoiminta tuo hyvinvointia ihmisten elämään, joten sen voidaan ajatella ehkäisevän syrjäytymistä ja näin ollen pienentävän siitä aiheutuvia kuluja yhteiskunnalle (Tiihonen 2011, 6). Vapaaehtoiseksi seniorina -sivustoilta löytyy paljon tietoa ikääntyvien mahdollisuuksista vapaaehtoistojen toimijana. Sivustolla painotetaan myös ikääntyvien osallisuuden hyötyjä. Sivulla kerrataan Euroopan Neuvoston ikäpoliittista sopimusta: ”Vapaaehtoistyöhön perustuvia organisaatioita on rohkaistava tarjoamaan ikääntyville sopivia palveluita ja vahvistamaan ikääntyvien aktiivista osallistumista näiden organisaatioiden toimintaan” (Vapaaehtoiseksiseniorina.fi). Ikääntyneiltä voimme oppia paljon. Kun maailma kehittyy hurjaa vauhtia, on hyvä vilkaista välillä taakseen ja miettiä mistä kaikki on saanut alkunsa. Kuten Winston Churchill on sanonut: ”The farther backward you can look the farther forward you are likely to see.” Eli karkeasti suomennettuna mitä kauemmaksi katsot taaksepäin, sitä kauemmaksi näet eteenpäin.

3 YHTEISÖKLUBI SILTA, KANSALAISTEN KOHTAAMISPAIKKA

Kohtaamispaikat ovat jatkumoa järjestökeskuksille ja -taloille. Yhteisöklubi Silta toimii myös kansalaisten olohuoneena, jonne saa tulla istuskelemaan, juttelemaan tai vaikka lehtiä lukemaan. Kohtaamispaikkoja on myös muualla Suomessa ja niiden merkittävyys on ymmärretty laaja-alaisesti; asia jota saa tuoda vieläkin enemmän esille. Toiminta on tarkoitettu matalankynnyksen toiminnaksi, joten kaikki ovat tervetulleita mukaan. Matalankynnyksen toiminnassa on tärkeää, että hakeutuminen sinne olisi vaivatonta, tietoa toiminnasta tulisi saada helposti ja paikkojen tulisi sijaita hyvällä paikalla. Esteettömyys on tärkeässä osassa matalakynnyksen toiminnassa. (Vuorinen 2005, 103.)

Yhteisöklubi Silta toimii Keski-Pohjanmaan alueen vapaaehtoistoiminnan resurssikeskuksena. Sen tehtävänä on kerätä ja jakaa tietoa vapaaehtoistehtävistä alueella. Yhteisöklubilla on ohjattua toimintaa ja niitä järjestävät vapaaehtoiset vetäjät. Ensimmäinen toiminta oli seniorikahvila ja sen merkittävyys senioreille on kasvanut todella suuriin mittakaavoihin. Sen oheen on tullut lisää toimintoja ja ideat ovat lähtöisin kansalaisilta itseltään. Yhteisöklubi Sillan tiloissa toimii tällä hetkellä myös Kokkolan kaupungin perhekeskus Silta ja lapsiperheiden kotipalvelu. Sieltä löytyvät Omaiset mielenterveystyön tukena Vaasan seutu Ry ja Kampa III- hanke, joten yhteistyötä tehdään ja kohtaamisia tapahtuu yli sektorirajojen. Kohtaamispaikat antavat mahdollisuuden osallistua ja kuulua johonkin yhteisöön; niiden kautta osallistujille kehittyy sosiaalista pääomaa. Ihmisille, joilla ei välttämättä ole sosiaalista verkostoa, on suuri merkitys toiminnalla. (Vuorinen 2005, 104.)

Yhteisöklubi Sillan toiminta on kehittynyt koko ajan ja sen on näkyvyys kasvaa jatkuvasti. Silti kehittämistyötä jatketaan ja uusia muotoja joudutaan miettimään jatkuvasti. Kehittämistyö on haasteellista, mutta se myös antaa paljon. Koen, että mitä enemmän voimme helpottaa kansalaistoimintaa, niin on sitä mukavampi myös toimia. Tarkoitushan on kuitenkin, että toiminta ei saa mennä liian yritysmäiseksi ja byrokraattiseksi. Opinnäytetyö antaa paljon vastauksia kysymyksiin, mikä yhdistys- ja vapaaehtoistoimijoita mietityttää, mutta se antaa myös työntekijöille mahdollisuuden saada tietoa ja kehittää toimintaa tulosten mukaan.

4 TUTKIMUSMENETELMÄ

Opinnäytetyöni on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Laadullisessa tutkimuksessa ei aineiston laajuus ole pääasiassa, vaan pikemminkin kuulla haastateltavien kertomukset ja ymmärtää käsiteltyä asiaa (Eskola & Suoranta 2000, 14). Aineistonkeruu oli kaksivaiheinen. Ensimmäisenä tein kuusi teemahaastattelua. Teemahaastattelu on lähellä strukturoimatonta haastattelua, joten vain aihepiirit ovat kaikille haastateltaville samat (Hirsjärvi & Hurme 2001). Teemahaastattelua kutsutaan myös puoli-strukturoimattomaksi haastatteluksi. Haastattelussa edettiin neljän teeman avulla ja niiden alle valittujen kysymysten perusteella. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 77.) Toisena aineistonkeruumenetelmänä minulla oli kysely vapaaehtoistoiminnasta. Kyselyn tarkoitus oli tukea haastatteluita; yhtyvätkö kyselyyn vastaukset asioihin, joita haastatteluiden perusteella nousi esiin.

4.1 Tutkimustehtävä

Opinnäytetyön tutkimustehtävänä oli selvittää, mitä kokemuksia eri ikäryhmillä on kansalaistoiminnasta. Tehtävänä oli myös tuoda ne asiat esiin, mitä ihmiset ajattelevat vapaaehtoisena toimimisesta, mikä on motivaatio olla mukana toiminnassa. Näin myös vapaaehtoisuus kysymysten äärellä töitä tekevät ihmiset voivat saada informaatiota työhönsä. Opinnäytetyössä haastattelin kuutta ihmistä; kaksi jokaisesta ikäryhmästä. Haastatteluun päädyin siksi, että halusin kuulla mahdollisimman paljon ajatuksia ja ymmärtää, miksi ihmiset toimivat vapaaehtoisesti yhdistyksissä ja muissa organisaatioissa. Uskoin, että haastatteluissa vuorovaikutus ja asian ymmärtäminen on parhaimmillaan. Halusin kerätä lisää aineistoa kyselyn avulla, josta nousisi ihmisten ajatuksia esille vielä enemmän. Molempia aineistoja kerätessä huomasin suuren tarpeen tutkia vapaaehtoistyötä Kokkolan seudulla.

4.2 Haastattelut

Opinnäytetyön haastatteluun valitsimme ihmisiä, jotka ovat jo aktiivisesti mukana kansalaistoiminnassa ja toimineet kentällä monta vuotta. Haastateltavat löytyivät Yhteisöklubi Sillan kautta. Haastattelu ajat sovittiin jokaisen haastateltavan kanssa puhelimitse. Haastateltava sai itse ehdottaa, mikä olisi heille paras paikka haastattelun tekemiseen. Kolme haastattelua tehtiin haastateltavien valitsemassa paikassa, kaksi haastattelua tehtiin Yhteisöklubi Sillan tiloissa ja yhden haastattelun tein sähköpostin välityksellä. Viisi haastattelua äänitettiin ja litteroitiin. Haastattelutilanteet pyrin pitämään hyvin luonnollisina ja rentoina, koska kuitenkin puhuttiin hyvin henkilökohtaisista asioista haastateltavalle. Haastattelussa oli tarkoitus päästä syvälle aiheessa ja selventää mitä he tuntevat ja kokevat (Hirsijärvi & Hurme 2001, 35). Haastattelutilanteet sujuivat hyvin. Ehkä vaikeinta haastattelussa oli olla puolueeton ja pitää hyvä vuorovaikutusta yllä haastateltavan kanssa kuitenkin ilmaisematta vahvoja omia kantoja asiasta. Koin tärkeäksi myös antaa tilaa haastateltavalle kertoa ja miettiä asioita. Jos haastateltava lähti puhumaan ns. asian vierestä, johdattelin hänet takaisin raiteille. Haastattelussa on kuitenkin tärkeää pysyä aiheessa ja se juuri on haastattelijan tehtävä; kerätä informaatiota ja päästä tiettyyn päämäärään (Hirsijärvi & Hurme 2001, 42).

Haastattelumenetelmänä käytin teemahaastattelua eli puolistrukturoitua menetelmää (liite 1), jossa haastattelun aiheet ja kysymykset olivat ennalta määritellyjä, mutta kysymysten järjestys ja tarkka muoto on vapaa. (Hirsijärvi & Hurme 2001, 48). Haastattelutilanteet olivat parhaimmillaan rentoa jutustelua aiheesta ja ilman painetta suoritua haastattelusta. Haastattelut litteroitiin ja litteroinnissa jätin epäoleelliset asiat litteroimatta. Litterointivaihe oli hidasta. Litteroinnissa on kuitenkin se hyvä puoli, että aineistoon voidaan palata, jos jokin on jäänyt epäselväksi. Litteroin haastattelut sanatarkasti mutta ilman painotuksia ja taukoja koska koin, että niillä ei ollut merkitystä. Tekniikka toimi kaikkien haastateltavien kohdalla myös hyvin. Huomasin kuitenkin eron sähköpostihaastattelussa, että vastaukset eivät olleet niin tarkkoja ja ehkä pohivia kun muissa haastatteluissa. Sähköpostitse tehty haastattelu jouduttiin tekemään haastateltavan ja minun aikataulujen yhteensopimattomuuden takia. Haastattelut tehtiin joulukuussa 2012 ja tammikuussa 2013. Litterointi pyrittiin tekemään heti haastattelun jälkeisenä päivänä.

4.3 Kysely

Kyselyn teimme vapaaehtoistoiminnasta (liite 2) ja lähetimme kyselyn Kokkolassa toimiville yhdistyksille. Löysin noin 20 yhdistyksen yhteystiedot, joihin lähetin sähköpostia. Viestissä pyydettiin välittämään tietoa kyselystä heidän vapaaehtoisille. Kysely oli esillä myös Yhteisöklubi Sillan facebook-sivuilla. Viikon aikana saimme 57 vastausta kyselyyn. Kysely oli strukturoitu kysely, jossa vastaukset olivat jo valmiiksi luokiteltu. Kysely tuo mielestäni mukavaa lisäpotkua haastatteluissa nousseille asioille, mutta nuorten osalta olisin kaivannut vielä lisää vastaajia. Vastaukset jakaantuivat niin, että 15-29-vuotiaita vastaajia oli vain 7 ja 30-59-vuotiaita oli 26 ja 60-100-vuotiaita 22. Kysely on myös kvalitatiivinen, koska se vastaa kysymyksiin miksi, miten ja millainen eikä kysymyksiin kuinka usein, paljonko, missä ja mikä kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa (Viitanen 15.2.2012). Tiedonkeruussa on hyödynnetty määrällisiä menetelmiä.

4.4 Analysointimenetelmä

Opinnäytetyöni analysointimenetelmä pohjautuu induktiiviseen analyysiin eli se on aineistolähtöinen. Aineistolähtöistä analyysiä voidaan kuvata kolmivaiheiseksi prosessiksi ja siihen kuuluu 1. Aineiston pelkistäminen 2. Aineiston ryhmittely ja 3. Teoreettisten käsitteiden luominen. Aineisto on pelkistetty siten, että kaikki epäolennainen on jätetty pois, kuten jutustelut aiheen vierestä. Aineiston ryhmittelyvaiheessa aineistosta etsitään samankaltaisuuksia tai eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä ja ne ryhmitellään sekä yhdistetään yhdeksi luokaksi. Tämän jälkeen valikoidaan ja erotetaan aineistosta olennainen tieto ja sen perusteella muodostetaan teoreettisia käsitteitä. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 111.) Kyselyn aineiston analyysissä on hyödynnetty määrällisiä menetelmiä ja siinä on esitetty jakaumia tilastollisessa muodossa. Kyselyssä täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että se ei ole tilastollisesti pätevä ja vertailua

on myös vaikea tehdä koska nuorison vastanneisuus kyselyyn jäi huomattavan pieneksi.

5 MITÄS ME SITTEN TEHTÄISIIN!

Osiossa paneudutaan vastauksien analysointiin ja niiden kerrontaan. Jokaisessa osiossa on ensin haastattelut käyty läpi ja sen jälkeen olen esittänyt kyselyn vastaukset. Vastauksien ohessa olen käyttänyt tietoperustaa vastauksien analysoinnissa. Vastaukset voi auttaa meitä ymmärtämään ja toimimaan niiden perusteella. Toivon, että ajatukset, mitä haastatteluissa ja kyselyssä nousee esiin, motivoisi muita ihmisiä mukaan toimintaan ja niille, jotka työskentelevät asian ympärillä löytyisi keinoja kehittää toimintaansa. Kaikki haastateltavat ovat aktiivisesti mukana kansalaistoiminnassa ja ovat tehneet vapaaehtoistyötä kukin omalla kentällään. Haastateltavat ovat iältään 20, 28, 32, 48, 66 ja 69. Haastateltavien nimiä ja paikkoja missä he ovat toimineet ei kerrota, jotta haastateltavien anonymiteetti säilyy. Kerron kuitenkin lyhyesti jokaisesta haastateltavasta ennen kuin menemme tarkempiin vastauksiin.

Nainen 20-vuotta

Haastateltava on ollut mukana lapsesta asti harrastustoiminnassa ja sitä kautta tullut mukaan muihin vapaaehtoistoiimiin yhdistyksessä. Koko perhe on ollut mukana aina aktiivisesti eri toimissa.

Nainen 28-vuotta

Haastateltava on ollut teiniästä asti mukana toiminnassa ja perheen kautta tottunut osallistumaan eri toimintoihin. Hän on aktiivisesti monissa eri toimissa mukana.

Nainen 32-vuotta

Haastateltava on ollut todella aktiivinen ja kokee vapaaehtoistyön tärkeäksi. Hän lähti mukaan, kun halusi vaikuttaa asioihin. Haastateltava on ollut mukana monien eri yhdistyksien hallituksissa ja vapaaehtoistoimissa myös yhdistyksen puheenjohtajana.

Nainen 48-vuotta

Haastateltava on ollut monissa eri yhdistyksissä mukana ja myös perustamassa uusia yhdistyksiä. Haastateltava lähti toimintaan mukaan alunperin lähti lasten harrastusten kautta ja halusta kehittää asioita.

Mies 66-vuotta

Haastateltava on ollut mukana eri yhdistyksissä ja muissa organisaatioissa järjestämässä tapahtumia ja paljon erilaista auttamistyötä.

Mies 69-vuotta

Haastateltava on ollut jo nuoresta pojasta lähtien mukana yhdistystoiminnassa ja siitä on vain kokemusta karttunut lisää monista eri vapaaehtoistehtävistä monissa eri organisaatioissa.

Kyselyyn vastasi 57 ihmistä joista 47 kertoi tekevänsä vapaaehtoistyötä. 43 heistä asuu Kokkolassa (Kälviä, Lohtaja, Ullava) ja 13 asui muualla. Nuoria 15-29-vuotiaita kyselyyn vastasi 7, 30-59-vuotiaita vastasi 26 ja 60-100-vuotiaita vastasi 23 henkilöä.

5.1 Toiminnan alkulähteillä

Vapaaehtoistoimintaan lähteminen ei ole koskaan yksiselitteistä. Haastateltavilla oli myös hyvin erilaisia syitä, miksi he ovat lähteneet mukaan toimintaan. Kuitenkin suurin osa haastateltavista oli lähtenyt mukaan joko kotoa saadun mallin kautta, jonkun harrastuksen johdosta tai lähipiiriltä tulleen pyynnön takia. Poikkeuksia oli myös, esimerkiksi syyksi nousi suuri halu parantaa maailmaa.

Sillon varmaan halus tehdä jotain hyvää. Oli niin mustavalkonen maailma, oli vaan pahat ja hyvät ja mä halusin olla siellä hyvissä, että se varmaan oli se motivaatio, tietysti oli aika nuori silloin. Mut mullon ollu varmaan aina sellanen maailman parantamisen tarve tai joku, että on halunnut puuttua maailman epäkohtiin. Nainen 32-vuotta

Osallisuus ja tekemisen tarve on suuri syy tehdä kansalaistoimintaa. Osallisuus ihmisen tunneperustainen kokemus ja se lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhteisössä jossa ihmiset toimivat tasavertaisesti toisiaan kunnioittaen ja kuunnellen löytyy osallisuuden elementtejä. Osallisuus voidaan nähdä myös kansallisella tasolla demokrati-

an perustana ja osana yhteiskunnallista kokonaisuutta. (Rouvinen-Wilenius & Koskinen-Ollonqvist 2011, 50.)

Varmaan se kun olin lasten kanssa kotona, niin halus olla ihmisten kanssa tekemisissä se oli varmaan sellanen suurin syy, että pääsis sosiaaliin kanssa käymiseen. Tuntu muutenki, että se kylä oli vähä niinku kuollu, että nuorille ei kauheasti mitään ollu nii se oli niinku se juttu Nainen 48-vuotta

Haastateltavat olivat ajautuneet toimintaan perheidensä kautta kokivat he toiminnan tärkeäksi osaksi elämäänsä.

Urheilu on tullut perheen kautta, oon ollu ihte pienestä asti urheilemassa ja sitten kun siellä tarvetta on ollu ohjaajille nii vähän niinku ajautu siihen. Koki sen ite kuitenkin tärkeäksi. Siellä tarvihtee niitä ohjaajia ja sitte yhdistykseen kans on houkuteltu. Vähän sinne kans ajautunut, on kuitenkin itelle sellanen tärkeä asia, että on mukana siellä. Jollakin lailla se tulee sieltä perheestä, että on saanu sen opin sieltä.

Puhuttaessa haastateltavien kanssa siitä, mitä toimintaan osallistuminen heille antaa, löytyi toisistaan poikkeavia vastauksia. Kuitenkin haastatteluissa löytyi merkittävä yhteneväisyys. Haastateltaville oli tärkeää päästä toimimaan muiden ihmisten kanssa. Vapaaehtoistoiminnan positiiviset sosiaaliset kontaktit voivat myös syventää osallistujien sitoutumista toimintaan (Nylynd & Yeung 2005, 115). Erityistä oli myös huomata eläkkeellä olevien miesten kertomukset asiasta.

Mutta pääasiassa kuitenkin se, että ei tarvi kotona istua ja pääsee toimimaan kun on vielä kunnossa ja terve. Se ku pyydetään ja kelepaa nii se on vähä semmone et minusta on johonki. Mua voi käyttää ja se antaa mukavan mielen. Mies 66-vuotta

Nyt oon huomannu tämän eläkkeelle siirtymisen jälkeen, että oli helppo jäädä eläkkeelle kun oli sitä tekemistä ja toimintaa. Mies 69-vuotta

Toiminta on ollut hyvä jatkumo heille kun työura on päättynyt, ei ole tarvinnut jäädä ihmettelemään kotiin ja pyörittelemään peukaloita, kun on päässyt osallistumaan muuhun toimintaan. Toiminnassa tärkeäksi koettiin se, että on tehnyt jonkun tärkeän työn, auttanut muita tai tehnyt tärkeää työtä jonkun asian puolesta. Auttamishalu on aina ollut suomalaisille yksi suuri syy toimia vapaaehtoisena. Sen rinnalle on kuitenkin noussut toisenlaisia motiiveja kuten ystävät ja hauskanpito (Nuorisobarometri 2012, 24). Vaikka altruismi korostuu haastatteluissa niin myös puhtaasti itsekkäät asiat ovat myös osa toimintaa. Ihmiset tavoittelevat hyvää niin toisen kuin omaakin (Pessi & Saari 2008, 36).

No ainakin se, että on saanut olla kavereiden kanssa ja päässyt niiden kanssa tekemään ja paljon saanu myös uusia kavereita ympäri suomen. Tietysti myös kun oma harrastus on tärkeä niin se kans antaa paljon
Nainen 20-vuotta

Kokee antavansa oman panoksen johonkin yhteiseen hyvään. Saahan siitä myös älyttömästi hyviä kavereita, tutustuu ihmisiin, erilaisia kokemuksia ja sellasia... Puhtaasti itsekkäästi ajatellen. Varsinki nuorempana tutustu tosi hyviin tyyppeihin ja oli mukana kaikessa hauskassa. Osallisuuden tunnetta varmaan. Nainen 32-vuotta

Haastateltavien kanssa puhuttiin tavoitteista toiminnassa ja oliko heillä jokin tavoite toiminnan suhteen. Osa haastateltavista koki, että heillä ei ollut mitään tavoitteita kunhan saavat vain tehdä ja osallistua. Toisilla oli taas selkeät ja konkreettiset tavoitteet. He myös toimivat sellaisissa yhdistyksissä, jotka ajoivat tiettyjä asioita ja etuja.

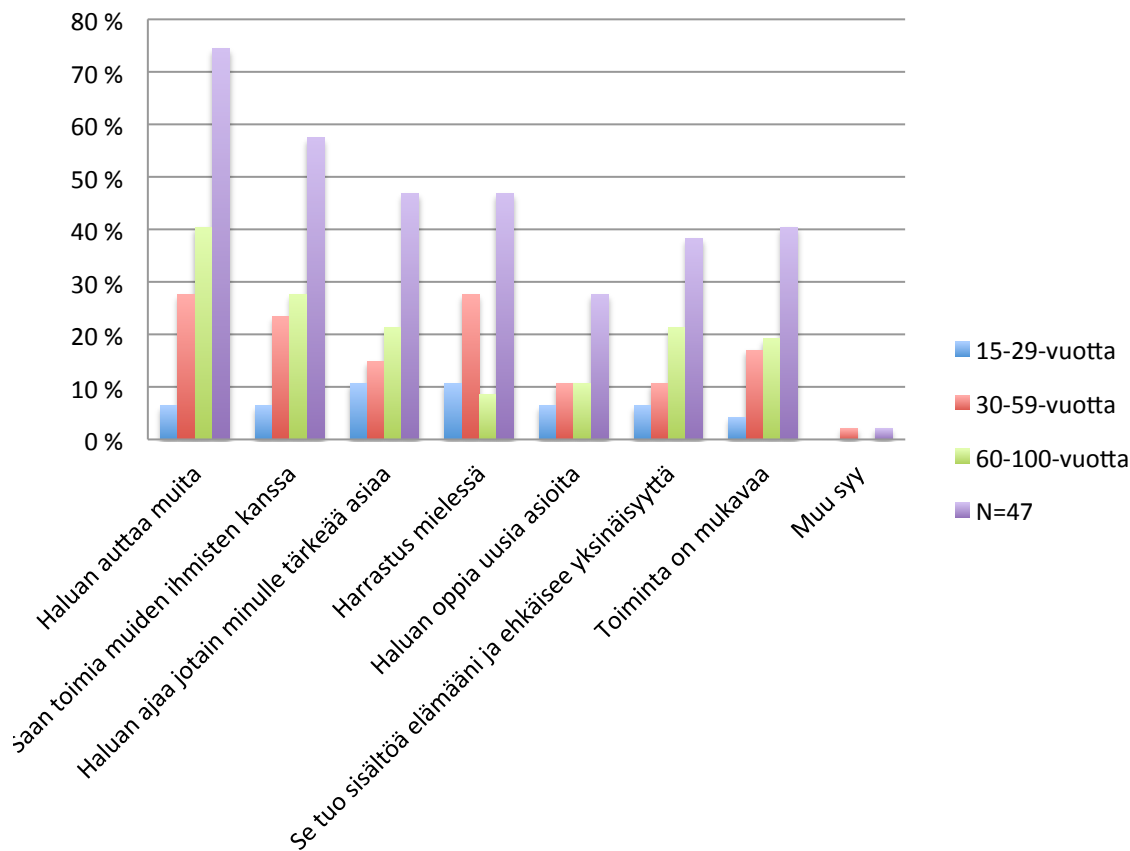
Tietenki pelastaa maailman! Aina tietenki siihen juttuun liittyen mitä tekeekään. Nainen 32-vuotta

Tavoitteita tulee varsinki noiden luottamustehtävien suhteen, että voin sanoa näin, että sen pestin minkä on vastaanottanut täytyy pystyä hoitamaan. Mies 69-vuotta

Kyselyssä kysyin myös miksi vapaaehtoistyötä tehdään. Ehkä selkein ero, mikä sieltä nousi esille oli, että 30-59 ikäiset ihmiset ajattelivat paljolti vapaaehtoistyön olevan harrastustoimintaa. Myös vanhimman ikäryhmän edustajat tekivät vapaaehtoistyötä enimmäkseen halusta auttaa muita. Nuorille oli tärkeää se, että he halusivat ajaa heille tärkeitä asioita ja että toiminta on heille myös harrastus.

TAULUKKO 1. Syyt tehdä vapaaehtoistyötä

Miksi teet vapaaehtoistyötä?

Syyt tehdä ja osallistua toimintaan ovat moninaista ja tämä on hyvä ottaa huomioon uusia ihmisiä rekrytoitaessa. Voidaan myös puhua saaminen-antaminen yhdistelmästä. Esimerkiksi kun autat vaikka vanhuksia saat siitä vastineeksi työkokemusta sosi-aali-alalle. (Karrelainen, Halonen, Tennilä 2010, 37.) Ihmisten motivaatio ja syyt lähteä ja osallistua toimintaan onkin tärkeä selvittää. Halu auttaa muita nouse vielä ikääntyneiden ja työikäisten kohdalla korkealle, mutta oli kuitenkin mielenkiintoista se, että nuorista vain puolet kokivat tekevänsä auttamishalun takia vapaaehtoistyötä. Nuoret ovat paljon individuaalisempia ja yhteiskunta muuttunut kilpailuyhteiskunnaksi. Yhteisöllisyys ja altruismi on vähentynyt. Nuoret voivat toteuttaa kuitenkin näitä asioita eri tavalla ja nuorilla on muita ikäryhmiä vahvempi idealismi. (Pessi & Saari 2008, 230.)

5.2 Kansalaisoppimassa

Toiminnan koettiin opettavan paljon eri asioita; yhteiseksi asiaksi nousivat kuitenkin ryhmätyötaidot ja sosiaaliset taidot. Vanhemmat herrat olivat sitä mieltä, että ryhmätoiminta opettaa eli toisilta oppii asioita. Hyvin ammattimaisesti oltiin toiminnassa mukana.

Ehkä voi sanoa, että politiikkakin on tullut tutuksi. Erilaiset järjestöt niihin kun on joutunut ja saanu tutustua. Totta kai ku on noita EU rahoituksia niin niihinki on tullu tutustuttua, että on ite joutunut jotain rahoituksia miettimään niin on tullu selvitettyä onko jostain mahdollisuutta saada rahoituksia. Totta kai tuollasia yhteistyötahoja on tullu sieltä. Nainen 28-vuotta

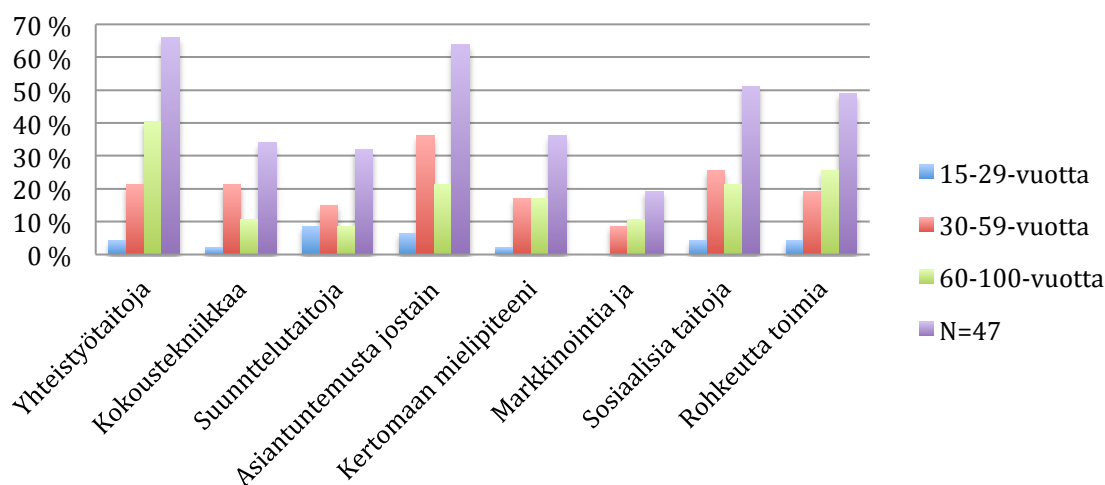
Enemmän kun mitä käsitänkään ja kyllähän sellanen maailmankuva on laajentunut tosi paljon sen myötä. Kun esimerkiksi on lähtenyt johonki kehitysyhteistyöhön mukaan, niin on tajunnut, että mikä hinta tällä meidän hyvinvoinnilla täällä on... Sosiaaliset taidot on varmaan kehittynyt tosi paljon ja ihan sellaisia käytännön juttuja miten järjestetään tapahtumia tehdään esitteitä. Luovuus, kun ei ole rahaa. Sitten ihan yhdistystoimintaa, kokouskäytäntöjä. Tiedottamista ja mitä lupia tarvii mielenosoituksiin. Lehden painamista ja inventaarion tekemistä. Nainen 32-vuotta

Kansalaistoiminnan kautta haastateltavat ovat saaneet paljon kokemusta eri asioista. Sellaisista, joista heillä ei ole aikaisemmin ollut mitään tietoja. Tieto ja oppi voi tulla monesti huomaamattomasti ja vasta vuosien päästä osataan arvostaa. Harju (2005,59) puhuu kansalaistoiminnan kautta oppimisen puolesta ja niitä asioita on paljon. Tärkeinä asioina myös työllistymisen kannalta on verkostoituminen, toiminnan suunnittelu, projektinhallinta ja vuorovaikutus.

Kyselyssä nuoret vastasivat melko samankaltaisesti taitojen kohdalla. Mielenkiintoista heidän kohdallaan oli, ettei kukaan ollut oppinut viestintää ja markkinointia. 30-59-vuotiaat puolestaan olivat kartuttaneet omaa asiantuntijuuttaan, mutta sosiaaliset taidot olivat heidän listallaan kehittyneet merkittävästi. Vanhimman ikäryhmän edustajilla korostuivat selkeästi yhteistyötaidot. Samoin muut sosiaaliset taidot ja rohkeus toimia ihmisten parissa oli heille tärkeitä vapaaehtoistoiminnan kautta opittuja taitoja.

TAULUKKO 2. Oppiminen vapaaehtoistyössä

Mitä olet oppinut vapaaehtoistyössä?

5.3 Ei työtä ilman tuskaa

Toiminnan koettiin tuovan haasteita. Osa haastateltavista kertoi, että joskus motivaatio tuntuu puuttuvan osallistujilta. Haastatteluissa nousi esiin myös, että kansalais-toiminnassa työt saattavat kasaantua samojen ihmisten niskaan.

Ainakin ite on törmännyt siihen kun porukkaa on vähän niin sitten työt tuppaa kasaantumaan, sit semmonen uupuminen on tosi herkässä jos tekee sydämellään ja paljon. Se on varmaan haastavinta. Nainen 32-vuotta

Toimintaan osallistuminen tapahtuu yleensä omalla vapaa-ajalla. Se voi helposti uuvuttaa tekijänsä ja yleensä siihen on kaksi eri syytä, joko antaudutaan toimintaan suurella sydämellä tai motivaatio on lopahtanut toimintaa kohtaan. Palava into voi saada tekijän toimimaan vaikka ympäri vuorokauden. Motivaation katoamiseen on taas monia syitä. Esimerkiksi näkyviä tuloksia ei ole tai riittävää oheistyydytystä ei saada toiminnasta. (Karrelainen, Halonen, Tennilä 2010, 114.) Kansalaistoiminnan merkittävyys nähtiin yhteiskunnallisesti tärkeänä asiana.

(Haasteellisinta)...Vanhustyö ja päihdetyö ja vammaistyös. Kun mä olen, että näillä näkymin yhteiskunta ei pysty vastaamaan kaikesta. Täytyy ottaa kolmatta sektoria mukaan enemmän. Mies 69-vuotta

Meidän hyvinvointiyhteiskunnan väestö ikääntyy jatkuvasti ja eläkepommi voi herättää kysymyksiä julkisten palveluiden riittävydestä. Poliittisen eliitin on täytynyt alkaa

pohtimaan aktiivisen kansalaisuuden kysymyksiä ja kolmannen sektorin mukaan saamista palvelutuotantoon. (Ilvonen 2005, 10.)

Haastatteluissa puhuttiin paljon ihmisten motivaatiosta lähteä mukaan ja onko toimintaan helppo lähteä. Haastateltavat kokivat, että toimintaan oli helppo lähteä, mutta miettivät sitä, että muita ihmisiä on vaikea saada mukaan.

*Ainakin mun on ollu heppo lähteä. Taas toinen juttu on, että lähetäänkö nykyään niin helposti kun siinä ei oo sitä porkkanaa. Ja tuntuu että nyky-
nuoret on muuttunut sellasiks, että ne ei liikahdakkaa ennenku ne saa
siitä rahaa, että se on tällänen asenne kysymys. Nainen 48-vuotta*

Koettiin kuitenkin, että muita ihmisiä oli helppo saada mukaan konkreettisiin tehtäviin. Nuorten kohdalla löytyy ihmisiä, jotka ovat haluttomia sitoutumaan pitkäaikaisiin tehtäviin vaan haluavat toimia omilla ehdoillaan kun heille itse sopii (Pessi 2008, 232).

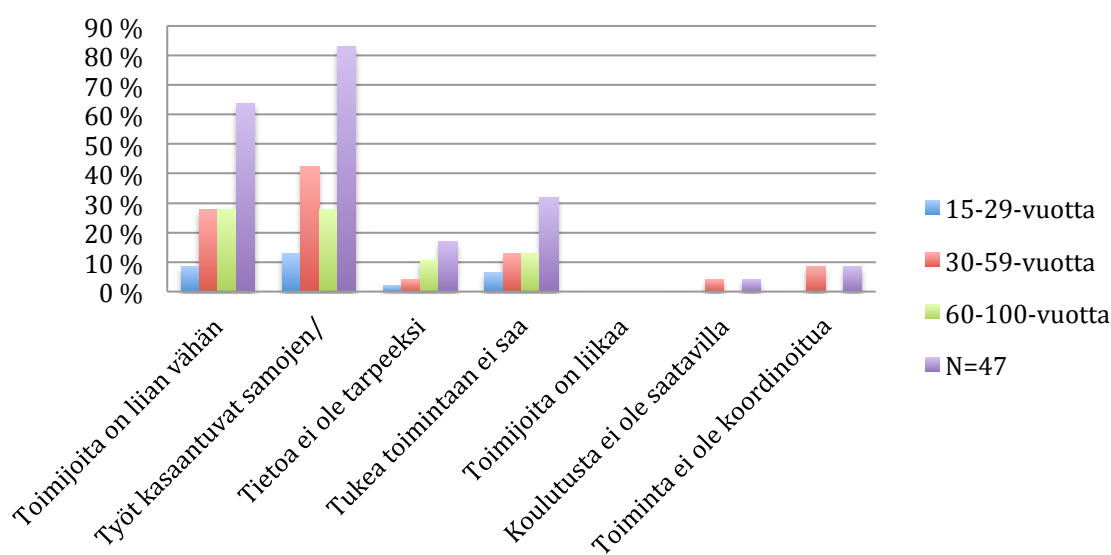
*Kyllä jos ihmisellä on yhtään motivaatiota ja ihmisiä on helpompi saada
sellaiseen konkreettiseen asiaan tekemään. Kuin esimerkiksi hallituksen
tehtäviin, niihin on haastava saada lähtemään. Talkoo hommiin ihmiset
lähtee. Nainen 32-vuotta*

*Mun kohdalla se on parhaiten toiminut, että sitä on suoraan mennyt ky-
symään lähetkö mukaan ja just sellanen ,että kertoo avoimesti mitä on
itellä mielessä ja tavallaa ihmiset sitte monesti tarttuu niihin. Nainen 28-
vuotta*

Kyselyn jokaisessa ikäryhmässä nousi haasteeksi, että työt kasaantuvat samojen/yksittäisten ihmisten niskaan ja toimijoita koettiin olevan liian vähän. Erityisesti keski-ikäiset kokivat töiden kasaantumisen vahvasti.

TAULUKKO 3. Vapaaehtoistyön haasteet

Vapaaehtoistyön suurimmat haasteet ovat mielestäni?

5.4 Tulevaisuusorientoitunutta toimintaa

Tulevaisuuden näkymät vapaaehtoistoiminnasta olivat ajatuksena ilmeisen pelottavia. Haastateltavat esittivät mielipiteitään siitä kuinka he toivoisivat, että toiminta kiinnostaisi muita ihmisiä ja erityisesti nuoria. Toivottiin erityisesti samanlaista mennekeä, mitä on aikaisemmin ollut.

Toivoisin, että löytyis niitä ihmisiä jotka innostuis ja varmasti löytyy, ku osataa oikeasti markkinoida ja tuoda sitä yhtenä mahdollisuutena ja sitten se, että nuoret sais siitä jotain hyötyä, sais sen todistuksen tai jotain rahallista tukea tai... Nainen 48-vuotta

No ainakin, ehkä sitä innokkuutta lisää, että ois kiva tehdä yhdessä asioita. Nainen 20-vuotta

Haastateltavilla oli ajatuksia kuinka sitä voitaisiin tulevaisuudessa kehittää. Vanhemmat miehet olivat selkeästi sitä mieltä, että kehittäminen pitäisi aloittaa sieltä missä on tarve.

Mulla jotenki sellanen ajatus, että kyllä se pitäis sieltä ruohojuuritasolta lähteä toimimaan. Mutta jos ne sieltä lähdetään perustamaan näkisin, että se olis motivoivaa. Tietenkin aina tarvitaan sitä ohjausta ja visioita. Mies 69-vuotta

Vapaaehtoistoimintaa pitäis kehittää se joka sitä tarttee. Se jolla on se tarve saada niitä vapaaehtosia. Tottakai se joka toimii vapaaehtosena voi sanoa jotai vinkkejä sieltä kentältä, mite näi tai näi. Mutta kokonaisvastuu olis mun mielestä tällä joka sitä tarvitsee” Mies 66-vuotta

Nuoremmilla naisilla oli hieman erilaiset ajatukset siitä miten toimintaa voitaisiin kehittää.

Mie luulisin, että ihmiset sitoutuu nykyään mielummin lyhyeksi aikaa kerrallaan, sit mää aattelin, et vapaaehtoistyötä pitäis kehittää, et ihmiset vois tehdä sellasia lyhyt aikaisia prokkiksia. Löydettäis enemmän keinoja miten saatais nuoria mukaan, jotain tempauksia. Kun tää aika menee niin nopeesti nii tuntuu, että tää yhdistystoiminta kulkee perässä. Ihmiset pystyis auttamaan tosi erilaisilla tavoilla. Nainen 32-vuotta

Jos ajattelee tulevaisuuteen niin mun mielestä se olis tärkeä, että niitä nuoria saatais sinne aktivoitua, että yrittäis nuoria saada enemmän mukaan ja sitä kautta lähtisin miettii sen kautta, että se ois oikeesti niille nuorille kohdistettua. Nainen 28-vuotta

Varmaan enemmän sellasta määrätietosta toimintaa olis hyvä olla, että joku olis enempi vastuussa. Välillä kaikki vaan on niin sekavaa. Nainen 20-vuotta

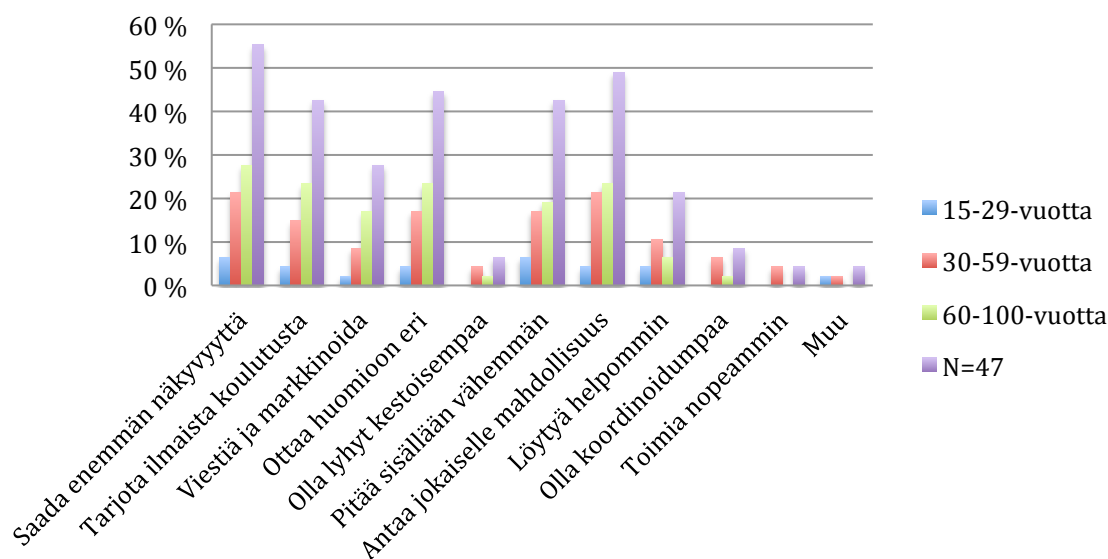
Nuoremmilla naisilla oli ajatus, että toimintaa kohdistettaisiin nuorille ja tehtäisiin sitä lyhyt kestoisempaa. Tämä onnistuu helpommin luomalla kontakteja nuorien ja vapaaehtoistoiminnan välille ja myös voidaan lisätä konkreettisia kokemuksia toiminnasta (Pessi & Saari 2008, 232).

Haastatteluiden lopuksi keskustelimme siitä aikovatko haastateltavat jatkaa vapaaehtoisena toimimista. Kiistämättä ajatus oli, että kyllä he aikovat. Mietintöjä nousi siitä, että ehkä pitää vähän tarkemmin miettiä mihin kaikkeen osallistuu, ettei tule liikaa työllistettyä itseään.

Vapaaehtoistyön tulevaisuudesta kysyttäessä kaikkien yhteinen suosikki oli, että näkyvyyttä täytyisi saada enemmän. Myös jokaiselle mahdollisuus osallistua ja eri ikäryhmien huomioon ottaminen saivat myös kannatusta. Erityisenä huomiona nousi esiin myös se, että byrokratiaa täytyisi olla vähemmän.

TAULUKKO 4. Vapaaehtoistyön tulevaisuus

Vapaaehtoistyön pitää tulevaisuudessa

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISTYÖ

Tässä osiossa pidättäydyn analysoitujen tutkimustulosten johtopäätöksissä. Sen jälkeen esitän tulosten perusteella kehittämisehdotuksia kohdistuen Yhteisöklubi Sillan toimintaan. Tarkastelen myös tutkimuksen luotettavuutta ja eettisiä asioita omassa osiossa.

6.1 Johtopäätökset

Tutkimustehtäväni lähtökohtana oli tarkastella, millaisia kokemuksia eri ikäryhmiltä löytyy kansalaistoiminnassa. Haastattelut ja kysely rakentuivat niin, ettei kysymystä suoraan kysytty. Haastatteluita ja kyselyä analysoidessa tuli jotenkin sellainen olo, että kansalaistoimijat ovat samasta puusta veistetty. Tarkoittaen sitä, että vapaaehtoisena toimivat ihmiset haluavat enimmäkseen samoja asioita samoilla keinoilla tehtävän. Tietenkin aina löytyy eroja ja niiden tärkeys korostuu siinä vaiheessa, kun halutaan lisää toimijoita mukaan. Halu auttaa ja tarve olla tarpeellinen ei ole riippuvai-

nen yhteiskuntaluokasta tai iästä kuten yhdessä toimiminen ja oleminen yhteydessä toisiin ihmisiin ovat yleisinhimillisiä. (Pessi & Saari 2008, 234.)

Ensimmäisenä tärkeänä ja yleisenä huomiona haluan jokaisen ikäryhmän kohdalla mainita kuinka esiin nousi se, että byrokratiaa toiminnassa on liikaa. Kuitenkin alun perin yhdistystoiminta on perustunut juuri siihen, että se on helppoa. Tänä päivänä ollaan liian nopeaa menossa siihen suuntaan, että toiminta on todella kilpailukykyistä yritysmäistä toimintaa. Merkittävimmät esiin nousseet erot olivat kuitenkin osallistuminen ja se, että iäkkäimmille henkilöille merkittävintä toiminnassa oli juuri sosiaalinen kohtaaminen ja että he pääsevät harrastamaan. Erityisen tärkeäksi haastateltavat olivat huomanneet toiminnan eläkkeelle jäätyään. Joten sen merkittävyys olisi hyvä ottaa esille myös yhdistyksissä. Monet yhdistykset kaipaavat nuorta verta toimintaansa mukaan, eikä se ole väärin vaan ihan luonnollista. Nostaisin kuitenkin esiin myös yhden uuden suunnan yhdistyksille. Kun näitä viriilejä senioreja kuitenkin löytyy ja varmasti moni olisi kiinnostunut tulemaan mukaan toimintaan, niin voitaisiin lähteä myös kyselemään uusia toimijoita mukaan. Näin voidaan myös ehkäistä yhden ikäryhmän yksinäisyyden kuilua!

Muissa asioissa nousi eroja esille. Kehittämistyöstä puhuttaessa, oli hieno huomio ikäryhmän edustajilta se, että kehittää pitää vasta kun jollain on siihen tarve. Kun ajatus lähtee sieltä ruohjuuritasolta, saa se helpommin kannustusta ja toimijoita mukaan. Silloin kun ohjeet tulevat ylhäältä alas ei toiminta ole välttämättä motivoivaa. Eri asia on kuitenkin toiminnan ohjaaminen. Se, että mukana on ihminen joka on oikeasti vastuussa ja antaa tukea ja neuvoja on varmasti hyvä asia. Toiminnan kohdentamisesta nuorille puhuttiin myös paljon. Se miten nuoria saataisiin mukaan, on varmasti yksi tärkeä kehittämisen kohde yhdistystoiminnassa. Käsitys oli, että toiminta ei saisi olla liian sitovaa ja toiminta voisi olla jonkinlaisia tempauksia ja talkoita. Uskon myös, että tällainen toiminta antaa monille mahdollisuuden tulla ja osallistua, vaikka sitten vain se yhden kerran, mutta se tuo mukanaan myös haasteita.

Koen kuitenkin, että toiminnassa pitäisi olla aktiivinen perusjoukko mukana. Usein lähipiirikin voi motivoitua osallistumaan, kun näyttää esimerkkiä. Näin myös yksi haastateltavista ajatteli. Toimintaan motivoi se, että kun jokaisella on se mielekäs tehtävä tehtävänä ja se, että oikeasti on mahdollisuus vaikuttaa ja kertoa mielipitei-

tään. Muistan yhden hienon asian opiskeluajoiltani, jossa olin mukana harjoittelunohjaajan pitämässä koulutuksessa. Koulutus oli suunnattu yhdistystoimijoille ja jossain vaiheessa keskusteltiin siitä, miten saataisiin uusia toimijoita mukaan. Silloin yksi nainen kertoi, että heillä oli jopa tunkua osallistujista. Hän myös kertoi, että kaikki halukkaat otettiin mukaan ja heille annettiin heille mahdollisuus osallistua. Heillä oli paljon eri työryhmiä, jotka järjestivät kukin omia toimintoja. Jo se voi innostaa ihmisiä osallistumaan ja ennen kaikkea sitoutumaan toimintaan, kun on mahdollisuus vaikuttaa. Sehän voi olla yksi suuri syy lähteä toimintaan mukaan, että halutaan tehdä jotain sellaisen asian eteen mikä on itselle tärkeä. Jos ajatukset tyrmätään tai ei anneta mahdollisuutta vaikuttaa lannistaa ihmisen ja motivaation osallistua.

Yhdessä haastattelussa nousi esille myös huoli, että kun ihmiset eivät halua tulla mukaan toimintaan, koska siitä ei saa mitään itselle. Tämä toi mieleeni toisen harjoittelu kokemuksen, jossa toiminnanjohtaja puhui siitä, kuinka monet nuoret käyttävät hallituksessa työskentelyä julmasti hyväksi, niin sanotusti statuksen nostattajana. Joskus oli esimerkiksi käynyt niin, että oltiin oltu paikalla vain muutamassa kokouksessa tai tilaisuudessa, mutta kuitenkin muistettu pyytää siitä todistus. Tietenkin on aina hyvä katsoa asioita myös kriittisesti, mutta vielä tässä työssä en osaa ainakaan selkeästi nostaa statuksen havittelua kenenkään haastateltavan kohdalla esiin. Vaikka monet haastateltavat tekivätkin hyvin ammattimaisesti asioita, niin koin kuitenkin, että heidän motiivinsa olivat hyvin inhimilliset. Kuitenkin taas se huomio kyselystä, että asiat helposti jäävät yksittäisten ihmisten hoidettavaksi, voisi ehkä kertoa tästä jotain. Ollaan vain nimellisesti toiminnassa mukana, mutta ei panosteta kuitenkaan sen eteen. Se onkin yksi mielenkiintoinen asia, kuinka ”nukkuvat” kansalaisaktiivit saadaan toimimaan.

6.2 Kehittämistyö tulosten perusteella

Kehittämistyö näiden tulosten perusteella voi olla hyvin monisuuntaista. Haluan kuitenkin jakaa muutaman yleisen kehitysehdotuksen ja myös ehdotuksia kuinka Yhteisöklubi Silta voi jatkaa kehittämistoimintaansa vapaaehtoisnäkökulmasta.

Ensimmäisenä haluan tuoda esille sen, mikä on hyvin tärkeää kehittämistyössä. Yhdistyksellä tai muulla taholla täytyy olla selkeä ajatus ja suunnitelma siitä mitä lähde-tään kehittämään ja miksi. Myöskin alussa on hyvä arvioida oman toiminnan tila, jos-sa nousevat myös puutteet ja kehittämiskohdat esille. Suunnitelman ei tarvitse olla mitenkään monimutkainen ja hieno 50 sivun teos. Monesti riittää, että asiat ovat sel-keästi kirjoitettu; mitä toimintoja kannattaa lähteä tekemään, että päästään haluttuun tavoitteeseen. Tärkeää on ottaa huomioon resurssit eli mihinkä on mahdollisuus niin taloudellisesti kuin työtuntimääräisesti.

Monta kertaa haastatteluissa nousi esiin, että toimijoita kaivattaisiin lisää. Tällöin esimerkiksi tällöin kannattaa muistaa, että kun halutaan etsiä ja rekrytoida lisää toimi-joita, olisi jo valmiiksi mietitty millaisiin tehtäviin toimijoita halutaan. Konkreettinen tehtävä antaa tarttumapintaa ihmiselle. Toiminnan avoimuus madaltaa kynnyistä läh-teä tutustumaan toimintaan. Hyviä tapoja lisätä tietoisuutta yhdistyksestä on esimer-kiksi käydä kerran tai kaksi kertaa vuodessa esittelemässä yhdistyksen toimintaa tai pitää omissa tiloissa avoimia ovia. Avoin viestintä toiminnasta antaa ihmisille tietoa ja uskallusta lähteä tutustumaan yhdistysten toimintaan ja vaikka siten liittyä mukaan toimintaan.

Kehittämisessä on tärkeä muistaa, että koska osallistujat ovat pääosin vapaaehtoisia. Tällöin on myös hyvin tärkeä miettiä, kuinka vapaaehtoisia ohjataan. Esimerkiksi yh-distyksillä, joilla ei ole työntekijää, suurimman vastuun kantaa puheenjohtaja toimin-nan organisoimisesta. Kehittämistä kuitenkin helpottaa avoimuus, kiitollisuus tekijöil-le, motivointi ja osallistaminen toimintaan mukaan.

Nostaisin esille seuraavat kehittämistehtävät tulosten perusteella:

1. Toiminnan konkretisointi ja kohdentaminen rekrytoitaessa
2. Byrokratian vähentäminen
3. Uusien toimijoiden kouluttaminen ja perehdyttäminen
4. Eri ikäryhmien huomioon ottaminen
5. Nuorten osallisuuden lisääminen

Toiminnan konkretisoiminen ja kohdentaminen antaa ihmisille mahdollisuuden tarttua kiinni tehtäviin. Se tavoittaa niitä ihmisiä, joilla on halu toimia eikä olla mukana ”pitkä-veteisessä” ja ”väsyttävässä” toiminnassa (Pessi & Saari 2008, 232). Byrokratian vähentäminen voi olla hankalaa esimerkiksi yhdistystoiminnassa, koska tietyt lait ja yhdistyksen omat säännöt pakottavat toimimaan niiden mukaisesti. Kuitenkin toiminnassa voidaan ottaa huomioon asioita mitkä helpottaa toimintaa. Esimerkiksi kuinka usein on oikeasti tarpeellista istua kokouksissa ja voitaisiinko ne käyttää hyödyksi ja tuoda uusia toimintamalleja mukaan. Hallitustyöskentelyn ei tarvitse aina olla tylsää. Uusien toimijoiden kouluttaminen ja perehdyttäminen on kaksi suuntainen tie. Se antaa molemmille jotain, niin uudelle osallistujalle kuin kouluttajalle tai perehdyttäjälle. Se helpottaa osallistujaa juurtumaan toimintaan mukaan ja samalla sitouttaa toimintaan. Kouluttajaa/perehdyttäjää se auttaa siinä suhteessa, että se helpottaa työtä jälkeen päin. Uusien ja vanhojen toimijoiden välinen kuilu voi pienentyä. Esimerkiksi jos vanhat konkarit ovat siirtämässä tietoa uusille. Uusien toimijoiden kohdalla tärkeää on heidän osallistaminen mukaan toimintaan.

Osallisuus voidaan jakaa neljään tärkeään kategoriaan:

1. Tieto-osallisuus
2. Suunnitteluosallisuus
3. Toimintaosallisuus
4. Päätösosallisuus

Tieto-osallisuudella tarkoitetaan, että osallistujalla on mahdollisuus saada tietoa asioista jotka häntä koskevat. Suunnitteluosallisuus on tärkeä, siinä esimerkiksi järjestön jäsenellä on halutessaan mahdollisuus ottaa kantaa toiminnan suunnitteluun ja valmisteluun. Toimintaosallisuus on konkreettista toimintaa esimerkiksi talkootyö yms. Viimeisenä päätösosallisuus jossa ihmisellä on valta osallistua häntä koskeviin päätöksentekoihin. (Rouvinen-Wilenius & Koskinen-Ollonqvist 2011, 51-54.) Eri ikäryhmien huomioon ottaminen ja nuorten osallisuuden lisääminen ovat myös tärkeitä asioita. Otinkin Nuorten osallisuuden lisäämisen omaksi kategoriaksi, koska selkeästi ihmiset tuntuivat haluavan nuoria mukaan toimintaan. Kuitenkin tärkeää toiminnassa on osata ottaa huomioon jokainen ikäryhmä. Yhteisöklubi Silta on toiminnassaan tavoittanut ikääntyvät ihmiset ja muita eriryhmiä kuten maahanmuuttajat. Kuitenkin toi-

minta kaipaa vielä nuoria mukaan toimintaan ja monet yhdistykset kaipaavat siihen kysymykseen neuvoja. Yksi vastaus tähän kysymykseen on, että mennään sinne missä nuoret ovat. Esitellään toimintaa nuorille ja viedään nuorille tietoa. Entisenä nuoriso-ohjaajana tunnistan kyllä ongelman miten saada nuoria osallistettua toimintaan. Nuoriakin on erilaisia on niitä aktiiveja, sitten niitä kun vähän kannustaa ja on tukena löytyy innokkuutta ja sitten se ryhmä jonka kanssa joutuu tehdä suuria ponnistuksia. Nuortenkin on helpompi lähteä mukaan toimintaan kun on tuttu naama vastassa. Esimerkiksi yhteistyökoulujen kanssa antaa mahdollisuuden liittyä toimintaan.

6.3 Tutkimuksen arviointi ja eettisyys

Laadullisen tutkimuksen arviointi on haastavampaa kuin määrällisen. Toisaalta se antaa enemmän liikkumavaraa tulkinnoissa. Laadullisessa tutkimuksessa onkin tärkeää tutkijan avoin subjektiviteetti ja se, että tutkija on tutkimuksensa keskeinen tutkimusväline. Luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimus prosessia. (Eskola & Suoranta 2000, 210.) Tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida sen reliabeliudella ja validiudella. Reliabiliteetti ja validiteetti saa osakseen paljon kritiikkiä koskien laadullista tutkimusta ja sen käyttämistä arvioinnissa ehdotetaan hylkäämään tai korvaamaan (Tuomi & Sarajärvi 2002, 134). Tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa ei siis ole selvää ja yhdenmukaista arviointimenetelmää. Seuraavat asiat tekevät tutkimuksesta luotettavamman: tutkimuksessa on hyvä olla avoin ja kertoa tarkasti, miten tutkimus on tehty, jolloin se pystytään myös halutessa toistamaan, mitkä ovat tutkijan omat sitoumukset aiheeseen, miten aineiston keruu on tapahtunut ja missä ajassa, miten tiedonantajat eli haastateltavat on löydetty ja mikä suhde heihin, miten tutkimus on analysoitu. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 138.) Edellä mainittuja asioita olen pyrkinyt noudattamaan opinnäytetyöprosessin ajan. Olen pyrkinyt avoimuuteen ja kertomaan asiat yksinkertaisesti ja selkeästi. Työn pystyy myös toistamaan, koska siihen on annettu riittävästi tietoa. Omista sitoumuksista olisi voinut kertoa vielä enemmän, mutta olen jotenkin tietoisesti hakeutunut taka-alalle ja pyrkinyt tuomaan tietoa esille haastatteluiden ja kyselyn kautta. Tietenkin tutkimusta ja sen kriittistä arviointia olisi kukaan voinut tehdä enemmän. Pidän työtä tärkeänä, koska aikaisempaa tutkimustyötä ei Yhteisöklubi Silta ole tehnyt. Yhteisöklubi Silta on tärkeä asiantuntijatoimija kolmannen

sektorin kentällä Keski-Pohjanmaalla ja tällä työllä he mielestäni saavat lisää pohjaa työlleen. Tulosten perusteella he voivat myös välittää tietoa eteenpäin.

Kyselyn arvioinnissa täytyy ottaa kyselyn kohdalla huomioon seuraavat asiat: kyselyyn vastanneita ei valittu otantamenetelmien mukaan, eikä tiedetä missä yhdistyksessä toimitaan ja korostuiko kyselyssä esimerkiksi jonkin tietyn yhdistyksentoimijat. Otanta otetaan yleensä perusjoukosta eli kohderyhmästä satunnaisesti. Tässä suhteessa voidaan mieltä kyselyn validiutta eli pätevyyttä. Kyselyn reliabiliteetti eli luotettavuus voidaan kuitenkin halutessa toistaa. (Viitanen 2012.) Kyselyä kannattaa mielestäni kehittää ja lisätä muutama kohta, siihen. Esimerkiksi kannattaisi kysyä missä yhdistyksessä tai toiminnassa ollaan mukana. Myös sukupuolijakauma on hyvä kysyä. Kysely jäi joiltain osin minulta opinnäytetyöntekijältä hieman suppeaksi ja siinä on itsearviointin paikka. Uskon silti sisällön, mitä kyselyllä saatiin tuotua esiin olevan tärkeä.

Opinnäytetyön eettisyys on tärkeässä osassa tutkimusta. Erityisesti silloin, kun kohteena on ihminen, tärkeää on tutkittavan ihmisarvon ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen. Opetusministeriö on tehnyt säännöt tutkimuksen eettisyyttä koskien. Tärkeitä asioita tutkimusta tehdessä ovat rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Opinnäytetyössäni olen noudattanut myös eettisiä ohjeita ja tärkeässä osassa aineistonkeruussa oli luotettavuus ja anonymiteetin säilyttäminen.

7 LOPPUSANAT

Lopuksi on pakko sanoa, että on ollut hienoa kuulla haastateltavien kokemukset kansalaistoiminnasta; toiminnasta, josta ei ole maksettu mitään, mutta työtä on tehty paljon. Haastateltavien nimiä ei opinnäytetyössä ole esillä, koska se antaa mahdollisuuden avoimuuteen. Haastateltavat ovat tehneet vuosia arvokasta työtä ja toivon, että heidän innokkuutensa kannustaa muita ihmisiä lähtemään mukaan toimintaan. Kokonaisuudessaan opinnäytetyötä oli mukava tehdä vaikka siinä oli myös haasteita. Välillä jännitti kovasti mitä tuloksista selviää koin kuitenkin monia valaistuksen hetkiä.

Se, että mitään suuria eroja ikäryhmien väliltä ei löydy ei tarkoita kuitenkaan sitä, että työ olisi mitenkään epäonnistunut. Mielestäni kuitenkin löysin monia vastauksia niin teorian kautta kuin haastateltavien ja kyselyn kautta mitkä asiat ovat ajankohtaisia kansalaistoiminnassa. Hieno tunne nousi opinnäytetyön kautta, että kansalaistoimijat ovat samaa puuta ja siihen puuhun halutaan lisää oksia.

Suuri haaste on kansalaistoiminnan kentällä on se, miksei nuoria ole tarpeeksi mukana toiminnassa. Tähänkin kysymykseen yksi vastaus on suurten ikäluokkien lisääntynyt määrä. Toiseksi voidaan aloittaa tarkastelu toimijakohtaisesti siten, että jokainen yhdistys tai muu taho miettisi omista lähtökohdistaan toimintaansa. Mikä houkuttelee mukaan? Onko tarvetta toimijoille? Miten uudet toimijat otetaan vastaan? Ne ovat pieniä asioita joista täytyy lähteä eteenpäin. Tärkeää on jatkaa paikallisella tasolla tehtävää tutkimustyötä. Tärkeitä tutkimuskohteita on, että periytykö aktiivinen kansalaisuus vanhemmilta. Toinen mielenkiintoinen tutkimusaihe olisi, että miten koulumaailma voi olla mukana lisäämässä kansalaisaktiivisuutta. Lopuksi haluan vielä kiittää Yhteisöklubi Sillan työntekijöitä yhteistyöstä, neuvoista ja opista mitä sieltä olen saanut. Toivottavasti olette nauttineet lukuhetkestä ja jatkatte pitkään kehittämistoimintaanne ja ihmisten innostamista omalla positiivisella asenteellanne.

LÄHTEET

- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino
- Harju, Aaro 2005. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. Helsinki: Kansanvalistusseura
- Harju, Aaro 2004. Aktiivisten kansalaisten Suomi. Keskustelunavaus järjestöllisen koulutuksen tehostamisesta. Oikeusministeriön julkaisu
- Hakkarainen, Pirkko (toim.) 2004. Tukea ja mahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnalle. Helsinki: Kansalaisareena ry
- Helve, Helena s. 205-222 Nuorten arvojen, maailmakuvien ja katsomusten muutokset. Tommi, Hoikkala, Sofia Laine, Jyrki, Laine (toim.) 2005 Mitä on tehtävä? Nuorison kapinan teoria ja käytäntöä. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto
- Ihalainen, Lauri. Artikkelin kirjoittanut: Järvinen, Henry 2012.
http://www.slu.fi/lum/08_04/uutiset/ihalainen_kansalaistoiminnan_joh/
- Iivonen, Anne (toim.) 2005. Yksilö, yhteiskunta ja kansalaisyhteiskunta. Vantaa: Opintotoiminnan Keskusliitto
- Karrelainen, Lari & Halonen, Maria & Tennilä, Meri (toim.) 2010. 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan. Helsinki: Vihreä sivistysliitto
- Kuvaja, Sari s.118-127, Toim. Harju, Aaro 2007. Kansalaistoimintaan kätkeyty aarre. Espoo: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry.
- Lahtinen, Pirkko 2003. Ihminen on tärkein instrumentti. Työnohjaus vapaaehtoisessa tukihenkilötyössä. Lohja: Suomen Mielenterveysseura
- Levonen, Terttu. 2001. Ikä karttuu elämä jatkuu. Ikääntyminen muuttuvassa yhteiskunnassa. Saarijärvi: Gummerus kirjapaino
- Mykkänen-Hänninen, Riitta 2007. Vapaaehtoistyön rajapinnoilla. Helsinki: Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.
- Myllyniemi, Sami (toim.) 2012. Monipolvinen hyvinvointi. Nuorisobarometri 2012. Helsinki: Hakapaino
- Pessi, Anne Birgitta & Saari, Juho 2008. Hyvä tahto. Auttamisen asenteet ja rakenteet suomessa. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto
- Rajaniemi, Jere 2009. Mielekkäästi vapaaehtoistoiminnassa. Tuloksia kyselystä järjestöjen ikääntyneille jäsenille. Helsinki: Ikäinstituutti
- Rouvinen-Wilenius, Päivi & Koskinen-Ollonqvist Pirjo (toim.) Tasa-arvo ja osallisuus väylä terveyteen. Järjestöt suunnannäyttäjinä. 9/2011. Terveystieteiden tutkimuskeskus. http://www.soste.fi/media/pdf/julkaisut/tasa-arvo_ja_osallisuus_2012.pdf
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anne. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkajulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietokanto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>>. (Viitattu 11.05.2013.)
- Sankari, Anne & Jyrkämä, Jyrki (toim.) 2001. Lapsuudesta vanhuuteen. Iän sosiologia. Jyväskylä: Vastapaino

- Soste ry:n nettisivut, viitattu 11.3.2012 <http://www.soste.fi/sostesta/organisaatio.html>
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy
- Tiihonen, Arto (toim.) 2011. Vastavuoroisuutta, vertaisuutta ja osallisuutta ikäihmisille. Raportteja 1/2011
- Viitanen, Reijo 2012. Luentomateriaali. Diat. Kvantitatiivisen tutkimuksen perusteita. 15.2.2012: HUMAK
- Virtanen, Matti 2001. Fennomanian perilliset. Poliittiset traditiot ja sukupolvien dynamiikka. Hämeenlinna: Karisto Oy:n kirjapaino
- Vuorinen Maija 2005. s. 101-104 Matala kynnys kohtaamiseen –Mitä on matalan kynnyksen toiminta? Riitta Särkelä ja Pirjo Tiippana (Toim.) HYVE-PROJEKTISTA pysyvään kehittämiskumppanuuteen Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry
- www.vapaaehtoiseksisenioirina.fi/ikatietoa/ikaantyyva+vaesto/ Viitattu 17.4.2013
- Yeung, Anne Birgitta 2001. Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa - ihanteita vai todellisuutta? Helsinki: Hakapaino

LIITTEET

LIITE 1

TEEMAHAASTATTELU

HAASTATELTAVAN OMAT TIEDOT JA HISTORIA

KANSALAISTOIMINTA JA MOTIVAATIO

Mitä toimintaa olet tehnyt?

Kuinka lähdit mukaan toimintaan?

Oletko pyytänyt muita mukaan/tai onko sinua pyydetty?

Mikä on helpoin tapa saada ihmisiä mukaan toimintaan?

Mitä toiminta antaa sinulle?

Pitäisikö toimijoita olla enemmän?

Mitä mieltä lähipiirisi on toiminnasta?

Onko sinulla tavoitteita toiminnan suhteen?

KANSALAISTOIMINTA JA OPPIMINEN

Mitä tietoja ja taitoja olet oppinut toiminnan kautta?

Pitäisikö koulutusta on tarjolla enemmän?

Mitä hyötyä koulutuksesta on?

Mikä on tärkeintä mitä toiminnassa oppii?

KANSALAISTOIMINNAN HAASTEET

Mikä on haasteellisinta toiminnassa?

Saako toimintaan tarpeeksi tukea?

Onko toimintaan helppo lähteä mukaan?

Mitä toivot tulevaisuudessa toiminnalta?

KANSALAISTOIMINNAN TULEVAISUUS

Millaisen vaikutuksen koet toiminnalla olevan tulevaisuudessa?

Tulevaisuuden haasteet toiminnassa? Tai miten kehittäisit toimintaa?

Mikä on parasta vapaaehtoistoiminnassa?

Onko vapaaehtoistoiminnasta riittävästi tietoa?

LIITE 2

Kysely vapaaehtoistoiminnasta

1. Ikä

15-29

30-59

60-100

2. Asuinpaikka

Kokkola

Kälviä

Lohtaja

Ullava

Muu

3. Teetkö vapaaehtoistyötä?

Kyllä

En

4. Miksi et tee vapaaehtoistyötä?

En tiedä missä toimia

Kukaan ei ole pyytännyt

En ole aikaa

Vapaaehtoistoiminta on minulle ihan uusi asia

Muu

5. Miksi teet vapaaehtoistyötä?

Haluan auttaa muita

Saan toimia muiden ihmisten kanssa

Haluan ajaa jotain minulle tärkeää asiaa

Harrastus mielessä

Haluan oppia uusia asioita

Se tuo sisältöä elämääni ja ehkäisee yksinäisyyttä

Toiminta on mukavaa

Muu syy

6. Vapaaehtoistyön pitää tulevaisuudessa

Saada enemmän näkyvyyttä

Tarjota ilmaista koulutusta vapaaehtoisille

Viestiiä ja markkinoida enemmän

Ottaa huomioon eri ikäryhmät

Olla lyhyt kestoisempaa

Pitää sisällään vähemmän byrokratiaa

Antaa jokaiselle mahdollisuus osallistua

Löytyä helpommin

Olla koordinoitumpaa
Toimia nopeammin
Muu

7. Mitä olet oppinut vapaaehtoistyössä?

Yhteistyötaitoja
Kokoustekniikkaa
Suunnittelutaitoja
Asiantuntemusta jostain tietystä aiheesta
Kertomaan omat mielipiteeni ja ilmaisemaan itseäni paremmin
Markkinointia ja viestintää
Sosiaalisia taitoja
Rohkeutta toimia ihmisten kanssa

8. Vapaaehtoistoiminnan suurimmat haasteet ovat mielestäni

Toimijoita on liian vähän
Työt kasaantuvat samojen/yksittäisten ihmisten niskaan
Tietoa ei ole tarpeeksi
Tukea toimintaan ei saa tarpeeksi
Toimijoita on liikaa
Koulutusta ei ole saatavilla
Toiminta ei ole koordinoitua
Muu

9. Minkä ikäisten kanssa mielelläsi toimit

Oman ikäisten
Kaiken ikäisten
Ei ole väliä

Mietteesi vapaaehtoistoiminnasta?